БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 162 (1424)
18 АВГУСТ
СЕШАНБА
1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини тўрт миллион киши келиб кўрди

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси очилган кундан буён икки ой ўтди. Шу вақт ичида виставкани 4 миллионга яқин киши келиб кўрди.

Илғор тажриба билан танишмоқ, янги техникани тамошо қилмоқ мақсадида бу ерга мамлакатнинг ҳамма қисмларидан экскурсиячилар келиб турибдилар. Улар учун бу ерда лекциялар, конференциялар, семинарлар уюштирилмоқда, олимлар, саноат корхоналари, совхоз ва колхозларнинг илғорлари билан учрашувлар ташкил қилинмоқда.

Виставкани москваликлардан ҳам жуда кўп киши келиб кўрди. Дам олиш кунларида завод ва фабрикаларнинг ишчи ва хизматчилари бу ерга ўз оилалари билан келадилар. Якшанба кунлари виставкага келувчиларнинг сони 150 минг кишидан ҳам ошиб кетади.

Икки ой мобайнида виставка павильонларини чет элдаги 58 мамлакат вакиллари бўлган меҳмонлардан 23 минг киши келиб кўрган. (ТАСС).

Янги ўқув йилига тайёрмисиз?

Янги ўқув йилига саноқли кунлар қолди. Мамлакатимиздаги, шу жумладан областимизнинг шаҳар ва қишлоқларидаги ўқув юртлари ва мактабларнинг эшиклари кўп вақт ўтмай кенг очилади, бу йил мактаблар ҳаётида катта воқеалар юз беради, мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ва халқ маорифи системасини янада ривожлантириш тўғрисидаги Қонун белгилаб берган программа биринчи марта амалга оширилади.

Партия ва ҳукуматимиз томонидан ишлаб чиқилган ва халқ ўртасида кенг муҳокама қилиниб, якдиллик билан маъқулланган программа мамлакатимизда коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишда ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Бу программа совет давлатининг улуғ асосчиси В. И. Лениннинг ёшлар ўзининг ўқишини меҳнат билан, саноатни ва қишлоқ хўжалигини қайта қуриш йўлидаги кураш билан, маданият учун ва халқни маърифатли қилиш учун кураш билан боғлаб олиб бориш зарурлиги тўғрисидаги таълимотига асослангандир. Совет мактабларида ўқиш меҳнат билан, коммунистик қурилиш практикаси билан маҳкам боғлаб олиб борилади. Ўқиб етуклик аттестати ёки диплом олувчи йигит ва қизларимизнинг билим даражаси, тажриба қуввати ҳар қачонгидан ҳам юксак ўринда бўлади.

Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш тўғрисидаги Қонуннинг амалга оширилиши муносабати билан мактабларда жуда катта ижодий-амалий ишлар олиб борилмоқда. Бутун мамлакатимиздаги каби, областимизда ҳам таълим-тарбия ишларини янги талаблар асосида олиб бориш учун конкрет чоралар кўрилмоқда. Бу йил областдаги 67 мактабда мутахассислаштирилган 9—10—11 синфлар ташкил этилади ва уларда янги программа асосида ўқиш олиб борилади. Бундай мутахассислаштирилган мактаблар Чирчиқ, Бекобод, Янгийўл, Оҳангарон, Олмалиқ шаҳарларида ва бошқа бир қанча районларда иш бошлайди.

Ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялашга, халқ хўжалиги ва маданиятнинг турли соҳаларида ишлаш учун қобилиятли бўлган мутахассис кадрлар етиштиришда мактабларнинг корхоналар билан алоқасини мустаҳкамлаш жуда катта аҳамиятга эгадир. Шу мақсадда 37 корхонадан 137 инженер-техник шаҳар мактабларида, шунингдек 37 агроном қишлоқ мактабларида ўқувчиларни ишлаб чиқаришга ўргатиш учун бириктиб қўйилган. Бу тажрибали мутахассислар ўқувчи шогирдлар орасида иш олиб борадилар. Ёш авлодни ишлаб чиқариш программаси асосида ўқитиш ва касбга ўргатиш масъулиятли вазифадир. Корхона раҳбарлари, шунингдек маҳаллий партия ва совет ташкилотлари умумдавлат аҳамиятига эга бўлган бу ишларни пухта ва мунтазам олиб борилишига катта эътибор беришлари зарур.

Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашда Бекобод шаҳрида намунали ишлар қилинмоқда. Бу шаҳардаги 15 та мактабни 15 июлгача ремонтдан тўлиқ чиқариб, ўқув йилига тахт қилиб қўйиш ҳақида социалистик мажбурият олинган эди. Бу мажбурият ўз вақтида тўлиқ бажарилди. Шунингдек, Оққўрғон ва Бўстонлиқ районларида ҳам мактаблар ремонти барвақт тамомланиб, ҳамма нарса янги ўқув йилига тайёр қилиб қўйилди.

Ёш авлодни бамайлихотир ва беғамикўст ўқиши учун мактабда қулай шароитлар яратилиши керак. Ўқув қуроллари етарли бўлиши, синфлар яхши ремонт қилиниши, ёқилғи-ўтин ва бошқа анжом-ускуналар жамлаб қўйилган бўлиши шарт. Лекин айрим районларда бу талабга эътибор берилмаётир. Чиноз, Бўка ва Пискент районларидаги кўпчилик мактаблар сифатсиз ремонт қилинган. Шунингдек, қишга тайёргарлик ишлари ҳам кўнгилдагидек эмас. Ўқув йилига оз вақт қолганига қарамай, бу районларда ўқув қуроллари ва ёқилғи етарли миқдорда жамғарилмаган. Пискент районида ўқув қуролларини келтириш ва уларни яхши ҳолда сақлашга масъулиятсизлик билан қаралмоқда. Бу районга келтирилган китоб ва бошқа хил адабиётлар район матлубот союзининг сабзавот омборига қўйилиб, уларнинг бир қисми яроқсиз ҳолга келтирилган. Бу аҳвол айрим тегишли ташкилотларнинг раҳбарлари мактаб ишига, ёш авлоднинг нормал таълим олишига бепарво қараб келаётганликларини кўрсатади.

Мактабларни ўқув қуроллари билан ўз вақтида ва етарли миқдорда таъминлаш республика ўқув-педагогика нашриёти ва область китоб савдоси конторасига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ўқув-педагогика нашриёти программада кўрсатилган ўзбек тилидаги 37 номдаги китобларни ҳозиргача нашрдан чиқаргани йўқ. Бошланғич мактабларнинг 3—4 синфлари учун келтирилган китоблар эса етарли эмас. Бундай ёмон аҳволнинг олдини олиб, тегишли адабиётларни тўлиқ нашр этиш ва уларни мактабларга дарҳол етказиб бериш зарур.

Кадрларни тайёрлашда кечки мактаблар салмоқли ўрин эгаллайди. Саноат корхоналарининг ёшлари, шунингдек қишлоқ ёшлари ишдан ажралмаган ҳолда ўқимоқдалар. Бултур 5700 киши кечки ишчи-ёшлар мактабларида, 1800 киши қишлоқ ёшлари мактабларида таълим олдилар. Бу йил 15 мингга яқин киши кечки мактабларда ўқийди. Мактаблар сони ўтган йилдагига қараганда икки баравар кўпаяди. Кечки мактабларда таълим-тарбия ҳажмининг кенгайиб бориши — ўқувчиларга қулай шароитлар яратиб бериш ва уларни зарур ўқув-қуроллари билан таъминлашни талаб этади.

Бу йил областимизнинг айрим шаҳар ва районларида мактаб-интернатлар қуриш планлаштирилган. Лекин шуни таъкидлаб ўтиш керакки, айрим районларда мактаб-интернат қурилишлари кечиктириб юборилмоқда. Чиноз, Гулистон ва Ўрта Чирчиқ районларида қурилаётган мактаб-интернат бинолари янги ўқув йилига қадар битказилиб, ишга туширилиши керак эди. Бироқ «Главсельстрой» бош бошқармаси ва район ташкилотлари раҳбарларининг парвосизликлари орқасида бу бинолар қурилиши орқага сурилмоқда.

Бугун Тошкентда республикамиз ўқитувчиларининг съезди очилади. Съезд КПСС XXI съезди тарихий қарорларини, мактабни турмуш билан алоқасини мустаҳкамлаш ҳақидаги тадбирларни амалга ошириш юзасидан халқ маорифи ходимлари олдида турган конкрет вазифаларни белгилайди.

Янги ўқув йили — янги вазифаларни кутмоқда. Янги шароитни ҳисобга олиб, 1959—1960 ўқув йилини пухта тайёргарлик билан кутиб олишимиз, мактаб ҳақидаги янги Қонунни турмушга изчиллик билан амалга оширишимиз керак.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ ШАРАФИГА

Ғўза парваришини пахта теримига тайёргарлик билан боғлаб олиб борайлик!

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Ғўзани тезроқ ўтдан тозаланг!

Августнинг иккинчи ўн беш кунлиги ҳам ўтиб бормоқда. Илғор колхоз ва совхозлар мамлакатга мўл-кўл «оқ олтин» ҳосили етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларни шараф билан бажариш мақсадида қизғин меҳнат қилмоқдалар.

Андижонликлар томонидан ўтказилган текширишлар шуни кўрсатадики, ғўза парвариши соҳасидаги энг катта камчиликларимиздан бири катта-катта майдонларни ўт босиб кетишига йўл қўйилганлигидир. Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли, Сирдарё районидаги «Ҳақиқат», Ўрта Чирчиқ районидаги Калинин номли ва «Пискент» совхозларида ўт босган ғўзалар ниҳоятда кўп. Аммо колхоз ва совхоз раҳбарлари ўтни йўқотиш чораларини кўрмаётирлар, айрим ғўзаси серҳосил карталарга, бригадирларга ишониб, беғам юрибдилар. Бу кайфият ишимизга катта зарар келтиради. Бундай қилиш ярамайди. Ҳамма ерда мусобақадошларимизнинг маслаҳатларига амал қилиб, ғўзаларни ўтдан тозалашга алоҳида эътибор бериш керак. Пахтаси машинада териш учун ажратилган майдонларда бу ишни тезроқ амалга ошириш айниқса, катта аҳамиятга эга.

Шуни эсда тутиш лозимки, баъзибир ерларда ғўза бўйига ўсиб, ғовлаб кетган, натижада ҳосил тугиши кечикмоқда. Ана шу ғўзаларнинг остки томонларини қарасангиз, унинг озуғига шерик бўлаётган бегона ўтларни кўрасиз. Демак, мўл ҳосил етиштираман деган деҳқон шу кунларда ғўзасини оралаши зарур. Бу билан биз икки нарсани ютамиз: ҳам ғўза шамоллаб, қуёшдан баҳр олади, иккинчидан бир йўла бегона ўтлар юлиб кетилади. Илғор колхоз ва совхозлар, бригада ва звеноларда иш ана шундай қилинмоқда.

Августнинг қолган ҳар бир кунидан унумли фойдаланайлик! Мусобақадошларимиз кўрсатганидек, ривожланишдан орқада қолаётган участкаларда ғўза парваришини давом эттириш билан бирга ўсимликни ўтдан тез кун ичида тозалаб олишга эришайлик.

Янгийўл районидаги «Шарқ юлдузи» колхозида ҳар йилгидек бу йил ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Суратда: колхоз раиси уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ҳамроқул Турсунқулов ғўзаларни кўздан кечирмоқда.

В. Салов фотоси.

Унумли меҳнат қилмоқдалар

Бу йил пахтачиликдаги кўп ишларни механизация бажараётир. Сирдарё районидаги Ильич номли, «Қизил октябрь» колхозларида ҳам ерни чигит экишга тайёрлашдан тортиб то ҳосилни йиғиб олгунгача бўлган барча ишлар комплекс механизациялаштирилмоқда. Оз меҳнат сарф қилиниб, мўл ҳосил етиштирилмоқда.

Ильич номли колхоз механизаторлари 1200 гектар майдондаги ғўзани икки томонлама парвариш қилдилар. Пахта далаларида ҳозир ҳам универсаллар тўхтовсиз ишлаяпти. Механизаторлар ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил етиштириш ишига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида социалистик мусобақани кенг авж олдирдилар. Бу мусобақада ўртоқ А. Дагиянов бошлиқ трактор-далачилик бригадаси аъзолари олдинда бормоқдалар. Улар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштириш учун курашиб, ҳар туп ғўзада 13—16 тадан тўқ кўсак ҳосил қилдилар. Бригадада ҳамма иш механизация ёрдами билан бажарилмоқда.

«Қизил октябрь» колхози пахтакорлари 1400 гектар ердан пландаги 27 ўрнига 30 центнердан ҳосил етиштирмоқчилар. Ҳозирги кунда ғўза парвариши яна ҳам кучайтирилиб ҳосилга-ҳосил қўшилаётир.

К. НУРОНОВ,
Х. ХАЛИЛОВ,
О. ЭРГАШЕВ.

Ғўза парвариши сусайтирилмасин

Мусобақадош Андижон область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзоларидан бир группаси беш кун давомида Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ районлари ва «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида ғўза парваришининг боришини текширдилар.

Андижонликлар пахтакорларнинг иши билан чуқур танишиб, юқоридаги районларнинг кўпчилик колхозларида ғўза парвариши сифатли ўтказилиб, олинган мажбуриятни бажариш имкониятини берадиган даражада мўл ҳосил етиштирилганлигини қайд қилиб ўтдилар.

Свердлов номли колхознинг 9-бригада даласи. Меҳмонлар карта оралаб, ҳар туп ғўзадаги кўсакларни кўздан кечира бошладилар.

— Мажбуриятларингиз қанчадан?

— Гектаридан 30 центнердан ҳосил топширишга аҳд қилганмиз, — деб жавоб берди бригадир Хан Ирсеб.

— Бу камлик қилади, агар бундан кейин ҳам ишни бўшаштирмасангиз, гектаридан 35 центнердан ҳосил топширасизлар.

Бригадир ҳақ гапни айтасизлар деди ва КПСС нинг навбатдаги Пленуми шарафига ўз ички имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, оширилган янги мажбурият олишга сўз берди.

Мусобақадошлар Ўрта Чирчиқ районининг «Полярная звезда», «Северний маяк» сингари колхозларида ҳам ғўза парвариши ғоят сифатли ўтказилиб, мўл ҳосил етиштирилаётганлигини қайд қилиб ўтдилар. Шу билан бирга колхоз аъзоларига эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш учун курашиш, пахта очилгунга қадар бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилиб, ҳосилга-ҳосил қўшиш тадбирларини амалга ошириш тўғрисида қимматли маслаҳатлар бердилар.

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли ва «Правда», Сталин номли колхозда бўлган андижонликлар бу хўжаликларда пахтани машинада теришга катта аҳамият берилаётганлигини кўриб хурсанд бўлдилар. Юқоридаги хўжаликларда техника тайёрлаб қўйилган, машина терими учун ажратилган участкалардаги ғўзалар яхши ривожланмоқда. Меҳмонлар пахтакорларга машина терими учун ажратилган далаларни яна бир бор диққат билан текшириб чиқиш ва ғўза баргини тўкиш ишига ниҳоятда эҳтиётлик билан ёндошиш тўғрисида маслаҳат бердилар.

— Бу йил кўсак ўтган йилдагига қараганда бирмунча барвақт очилади, деди андижонликлар, — шунинг учун сизларда сентябрнинг биринчи кунларидаёқ баргини тўкиш зарур бўлган карталар бор эканлигини унутманглар.

Бироқ меҳмонлар Юқори Чирчиқ районидаги Жданов номли, «Меҳнат бирлик» колхозларида бўлганларида қатор камчиликларни учратдилар. Бу колхозларда ғўза парвариши ўз ҳолига ташлаб қўйилган, ўсимликни ўт босиб кетган, ривожланишдан орқада қолган. Ғўзаси эндигина 3—4 тадан кўсак ҳосил қилган карталар кўп. Буларнинг ҳаммаси суғориш, культивация сингари ишларнинг агротехника қоидаларига риоя қилинган ҳолда ўтказилмаганлиги, чеканканинг сифатсиз ўтказилганлиги натижасидир.

Бундай камчиликлар Ўрта Чирчиқ районидаги колхозларда ҳам учратилди. Бу районда йўл қўйилган камчиликлардан бири шуки, бегона ўтни йўқотишга етарли эътибор берилмабди. Ленин номли, Калинин номли, Охунбобоев ва бошқа колхозларнинг қатор бригадаларида ғўза ўт ичида қолган, ривожи суст. Лекин шунга қарамай, колхоз раҳбарлари бепарво юрибдилар. Мавжуд ишчи кучларини сафарбар этиб, далаларни ўтдан тозалаб олиш тўғрисида чинакамига ғамхўрлик қилмаётирлар. Баъзи жойларда сувдан тежаб-тергаб фойдаланилмайди. Орджоникидзе номли колхознинг ўртоқ Каримов бошлиқ бригадасида суғоришга зўр берилибди-ю, лекин иккинчи қайта чеканка ўтказиш унутилибди. Шу туфайли баъзи карталарнинг ғўзаси ғовлаб кетган.

Меҳмонлар Свердлов номли колхознинг раиси Муҳаммаджоновни ҳам қаттиқ танқид қилдилар:

— Сизнинг ғўзаларингиз ривожланишдан 5—15 кун кечиккан бўлишига қарамай парваришни бўшаштириб юборибсизлар.

Андижонликлар қаерда ва қайсибир хўжалик иши билан танишмасинлар, ютуқлар ўзларингизники, шунинг учун асосий эътиборни қолоқ участкаларни яхшилаб олишга қаратинглар, деб маслаҳатлар бердилар. Августнинг қолган кунларида асосан нималарга эътибор бериш кераклиги тўғрисида қимматли фикрларни айтдилар.

В. ЕПИФАНОВ.

Индонезия Республикасининг президенти ва Бош министри доктор Сукарно жаноб олийларига

ЖАКАРТА

Индонезия халқининг миллий байрами — Мустақиллик куни муносабати билан қадрли Президент ва Бош министр жанобларига, ҳамда Сиз орқали Индонезия Республикасининг Ҳукумати ва бутун халқига самимий табрикларимизни ва энг яхши тилакларимизни йўллаймиз.

Совет Иттифоқи халқлари ва Ҳукумати Индонезия халқининг ва Сиз бошчилик қилаётган Ҳукуматнинг ўз мамлакати бирлигини ва миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлидаги куч-ғайратини зўр хайрихоҳлик билан кузатиб бормоқдалар ҳамда бу олижаноб вазифани бажаришда уларга муваффақият тилайдилар.

Биз мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатлар ва ҳамкорлик мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати йўлида ва бутун дунёда тинчлик йўлида бундан буён ҳам муваффақиятли ривожланади, деб қаттиқ ишонч билдирамиз.

Н. ХРУШЧЕВ,
СССР Министрлар Советининг Раиси

К. ВОРОШИЛОВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Қўшимча мажбурият олган

Сирдарё районы марказидан сал ўтгач Тарас Шевченко номли колхоз қишлоғига олиб борадиган йўлга бурилсиз. Кўчанинг икки томонида обод участкалар, узумзорлар, соясалқин ташлаб турган дарахтлар тизилишиб кетган. Самарқанд областининг Жиззах ва Фориш районларидан кўчиб келиб, Мирзачўл ерларида янги колхоз ташкил қилган пахтакорлар ўз колхозлари хўжалигини аллақачон тиклаб олганлар. Улар пахтадан мўл ҳосил етиштириш, хўжаликнинг бошқа тармоқларини ривожлантириш соҳасида яхши натижаларга эришиб, областда танилганлар. Ота-боболари асил деҳқон, миришкор боғбон ўтган эмасми! Фақат колхоз хўжалигини яшнатибгина қолмай, ўз қишлоқларини ҳам мевазор ва узумзорга айлантириб юборганлар. Эндиликда унинг ҳузур-ҳаловатини татимоқдалар.

Қишлоқнинг бир чети кенг пахтазорларга илашиб кетган. Сал нарироқда «Октябрь» колхозининг пайкаллари бошланади. Катта йўлдан борар эканмиз, бундан бир неча йил илгари қамиш, бутадан бошқа нарса бўлмаган мана шу чўлда ҳозир ҳосилдор пахтазор вужудга келганлигига ақлимиз бавор қилмасди. Ана шу ерларни даставвал Самарқанд областининг Қорақишлоқ районидан кўчиб келган чорвадор ва ғаллакорлар ўзлаштириб, «Октябрь» номи билан аталган кичик бир колхоз тузганлар.

Қишлоққа кириб боришда янги усулда қурилган каттакон чорвачилик фермаси бор. Зотдор сигирлари бири-биридан яхши. Улар ҳам кейинги йилларда хўжаликдан келган катта даромадлар ҳисобига сотиб олинган. 1954 йили ҳаммаси бўлиб 12 бош қорамол бўлган экан. Ўша вақтда сигир, чўчқа, парранда ҳақида гап бўлиши ҳам мумкин эмас эди. Ҳозир колхоз фермаси 127 бош зотдор сигир, 259 бош чўчқага эга.

Ўтган йили ҳар сигирдан 923 литрдан сут соғиб олинди. Бу йил ҳар сигирдан 1800 литрдан сут соғиб олиш планлаштирилган.

Анвар Норқуловни катта пайкалнинг ўртасида учратдик. У сув қўйишга тайёрланган картанинг аҳволи билан танишаётган экан. Бўйи ўрта, шиға-шиға кўсаклаган ғўзалар ишлови роса жойига келтирилганлигидан, вақтида озиқлантирилгани ва сув берилганидан яшнаб турибди.

Анвар ҳам кўп каби Самарқанддан, Қорақишлоқдан кўчиб келган йили тракторчилар тайёрлаш курсига кириб ўқиди. Сўнг тўрт йил МТСда тракторчи бўлиб ишлади. Ёш бўлишига қарамай, пахта етиштиришнинг сиридан-миригача яхши ўрганиб олган бу йигитни колхоз правлениеси бу йил трактор-далачилик бригадасига бошлиқ қилиб тайинлади. Ота-онаси, акаси ва бошқа қариндошларидан 8 киши тўпланишиб 40 гектар ер ажратиб олишди. Мажбурияти ҳам чакки эмас — ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олишга ваъда берган. Ғанишерчилар ҳаракатига колхозда биринчи бўлиб қўшилган ҳам шу Анвар эди.

Бригада барча майдондаги ғўзасини беш марта икки томонлама культивация қилибди, уч марта озиқлантирибди. Ҳозир Музаффар Норқулов, Худойназар Тусматовлар ғўзани учинчи марта суғораётир. Ёнбошдаги картада суғориш азонга яқин тамомланибди. Вақтида чеканка қилинган, тупроғида етарли озиғи ва нами бўлган ғўзалар шундай ҳосилга кирибдики, 35 уёқда турсин, бемалол 40—45 центнер ҳосил беради.

— Ҳозир ғўзамизда 8—10 тадан бўлиқ кўсак бор, гули ҳам етарли, — дейди бригада бошлиғи, — қўлга киритилган ютуқ ўзимизники. Августда ҳам ғайрат қилсак, ҳосилимизга яна ҳосил қўшилади. Ғўзамизни яна бир марта икки томонлама культивация қиламиз, чанқатиб қўймаймиз. Шунда кўсаклар яна тўлишиб, ҳосил барвақт етилади.

Колхознинг Хрушчев участкаси асосан сўнгги икки йил ичида янгидан ўзлаштирилган ерлардан иборат. Коммунист Нурқувват Шоқосимов бошлиқ 6-бригаданинг аъзолари янгидан ўзлаштирилган 90 гектар майдонда иккинчи йил ҳосил етиштираётирлар. Улар ўтган йили 55 гектар янги ер очиб, 25,5 центнердан ҳосил олишган экан. Бу йил пахта майдонини 90 гектарга етказишибди.

Ўртоқ Шоқосимов бригадасининг аъзолари ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил олишга сўз берганлар. Ҳозир бригаданинг ғўзалари нормал ривожланиб, мўл ҳосил тўпламоқда.

Ўрта Чирчиқ районидаги Ўртасарой РТСи коллективи пахта териш ва кўсак чувиш машиналарини сифатли ремонт қилиб мавсумга тахт қилиб қўйди. РТС коллективи КПСС Марказий Комитети навбатдаги Пленуми шарафига ишдан чиққан ўнта пахта териш машинасини қайта ремонт қилиб, теримга тайёрлаш мажбуриятини олган эдилар. Ҳозир ана шу мажбурият юзасидан қизғин иш қилинмоқда. Суратда: СХМ-48 машинасини ремонт қилиш пайти.

Барча майдондаги ғўзага икки томонлама ишлов берилгани туфайли ғўза парваришига ўтган йилдагига нисбатан анча кам меҳнат сарфланибди. Агар 1958 йилнинг 1 августигача 55 гектар ердаги ғўзани парвариш қилиш учун 5202 та меҳнат куни сарфланган бўлса, бу йил шу муддат ичида 90 гектар ерга 2700 меҳнат куни сарфланди. Бригада аъзолари бу йил бир центнер пахта етиштириш учун кўпи билан 3—3,5 меҳнат куни сарфлашни мўлжаллашаётир.

— Районимиз колхозларида пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан август ойи учун бирқатор тадбирлар белгиланди, — дейди бригада бошлиғи ўртоқ Шоқосимов. — Унда бизнинг фикримиз ҳам ҳисобга олинган. Августда барча майдондаги ғўзага бир ярим марта, айрим пайкалларга эса икки марта узунасига ҳамда кўндалангига ишлов берамиз. Ғўзани минерал ўғит билан озиқлантиришни тўхтатдик. Лекин гўнг солишни, шарбат оқизишни давом эттираберамиз.

Янги ерда мўл ҳосил етиштираётган фақат бу бригадагина эмас, Мусурмон Қорабоев, Зарфулла Тўраев, Абдиллажон Рўзиев ўртоқлар бошлиқ бошқа бригадаларда ҳам иш ана шундай ташкил этилган.

Колхознинг азамат кишилари КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми шарафига илгариги олинган мажбуриятга қўшимча равишда она-Ватанга 800 тонна «оқ олтин» етказиб бериш ва давлатга ҳаммаси бўлиб 3900 тонна пахта сотиш юзасидан янги оширилган мажбурият олдилар.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ.
Сирдарё райони.

АГИТКОЛЛЕКТИВЛАРНИНГ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Улкан, жанговар агитколлектив

Завод территориясига кириш билан алоҳида жойларга, паркка ўхшаб кетган кўмкўк дарахтзор оралиқларига кўп сонли махсус тахталар ва алвонларга рангдор буёқлар билан ёзиб қўйилган турли-туман шиорлар, чақириқлар, плакатлар, шунингдек «Ҳурмат тахтаси» ва «Кўрсаткич тахта»лар диққатни тортади. Уларда КПСС XXI съезди қарорларини, улуғ етти йиллик план топшириқларини, КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун корхона коллективига қилинган мурожаатлар, чақириқлар, Коммунистик партияни, ижодкор совет халқини улуғловчи сўзлар ўз ифодасини топган. «Ҳурмат тахта»ларга ишлаб чиқариш новаторлари, актив рационализатор ва ихтирочиларнинг расмлари қўйилган. «Кўрсаткич тахта»ларда эса илғор цех, смена ва бригадаларнинг ишлаб чиқаришни юксалтириш, иш процессларини автоматлаш ва механизациялаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, давлат планларини бажариш соҳасида олиб бораётган курашлари ва социалистик мусобақа натижалари акс эттирилган.

Цех ва бўлимларни айтмайсизми. Қаерга борманг турли-туман шиор, плакатга, алоҳида цех, смена, бригадаларнинг иш якунини кўрсатувчи тахталарга, вимпелларга ва кўчма байроқларга дуч келасиз. Буларнинг ҳаммаси завод партия ташкилоти коллективни ишлаб чиқаришда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритишда катта роль ўйновчи кўргазмали агитацияга нақадар катта эътибор бераётганлигидан далолат беради.

Бу тадбирларни белгилаш ва бажаришда партия ташкилотига коммунистлар, комсомоллар, касаба союз активлари яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Агитколлектив чиндан ҳам ишчан кишилардан ташкил топган. Уларнинг кўпчилиги ишлаб чиқариш илғорлари — оддий ишчилар, инженер-техник ходимлар, партия, касаба союз ва комсомол активларидан иборат. Булар орасида цех бошлиқлари Петровский, Аюпов, илғор ишчилардан Камолов, Симоненко, Прудкин, Широнов, смена мастери Аронов ва бошқа ўртоқлар борки, уларнинг фаолиятини ҳар қанча мақтаса арзийди.

Партия бюросида актив агитаторлар ҳақида гап борганида 33-цех агитколлективи, унинг раҳбари электромонтёр Инякин ва сиёсий агитация олиб боришнинг моҳир устаси, илғор ишчи Камоловнинг хизматини алоҳида таъкидлаб кўрсатишди. Коммунист ўртоқ Инякин биргина цехнинг эмас, ҳатто бутун заводнинг илғор электромонтёрларидан бири ҳисобланади. У, 12 кишилик агитколлективга раҳбарлик қилади.

Кейинги вақтда агитаторлар цех ишчилари ўртасида етти йиллик план, ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш ва механизациялаш, ишлаб чиқариш маданияти, ускуна ва машиналарнинг қувватидан рационал фойдаланиш, материал ва хомашёни тежаб-тергаб сарфлаш, мамлакатимиз халқлари ҳаётида, халқаро аҳволда юз бераётган янгиликлар, жумладан СССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Н. С. Хрущевнинг Америкага ва АҚШ президенти Эйзенхауэрнинг мамлакатимизга қиладиган сафарлари ва унинг моҳияти ҳақида ўнларча суҳбатлар ўтказдилар.

Биз цехга кириб борганимизда Камолов автомат станокни эндигина тўхтатиб, тушки овқатланишга кетиш учун тайёргарлик кўраётган эди. Кеча у, смена нормасини 130 процент бажарибди.

Камолов ишлаб чиқаришда масъулиятли вазифани аъло даражада бажариш билан бирга цех касаба союз комитетининг аъзоси, иссиқ операциялар участкасида агитаторлик ҳам қилади. Агитатор участкадаги иш шароитини ҳисобга олиб, ҳар бир қулай пайтдан қисқа ва мазмунли суҳбат ўтказиш учун фойдаланар, кўпчиликнинг тўпланишини кутиб ўтирмас ва уч-тўрт киши тўпланса ҳам дарҳол суҳбатни бошлаб юборар экан.

— Бошқа иложимиз ҳам йўқ, — деди Лидия Горина, — мен ҳам худди шу методни қўлланаман, заводимиздаги кўпчилик агитаторлар ҳам шундай қиладилар.

Заводда агитаторларнинг тўла фаолият билан ишлашлари учун барча шароитлар мавжуд. Партия маорифи кабинети ҳар доим очиқ. Унда суҳбат ўтказишга фойдаланиш учун зарур бўлган бадиий ва сиёсий адабиётлар, турли газета ва журналлар, агитаторлар учун қўлланмалар мавжуд. Бундан ташқари техника ва касаба союз кутубхоналари бор.

Партия бюроси агитколлектив билан тез-тез умумзавод миқёсида семинарлар, йиғилишлар ўтказиб туради, улар учун махсус лекция ва докладлар ташкил қилади. Бундан ташқари цех партия ташкилотлари ҳам агитаторларнинг ишига раҳбарлик қилиб борадилар. Кейинги вақтда агитколлективнинг умумзавод миқъёсида «Етти йиллик план ва корхона коллективининг ҳамда агитаторларнинг вазифалари», «КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари муносабати билан заводда ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш ва механизациялаш ҳамда агитаторларнинг вазифалари» темаларида семинарлар ўтказилди. Унда завод директори Папава ва бош механиги Кучин ўртоқлар доклад қилдилар.

— КПСС XXI съездидан кейин,— деди ўртоқ Сорокин, — агитколлектив фаолияти янада кучайди. Агитаторлар Марказий Комитет июнь Пленумининг қарорлари ва Мурожаатини ҳам коллектив ўртасида кенг пропаганда қилмоқдалар. Уларнинг йил бошидан буён икки мингдан ортиқ суҳбат ўтказганликлари бунинг далилидир.

Ҳақиқатан ҳам завод коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, давлат планларини бажариш соҳасида шаҳар корхоналари ўртасида олдинги ўринлардан бирида бормоқда. Июль ойи плани ялпи маҳсулот тайёрлаш бўйича 107 процент ва товар маҳсулот тайёрлаш бўйича 117 процент бажарилди. Заводга 1959 йилнинг иккинчи квартал планини ошириб бажарганлиги учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва республика касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофоти топширилди. Коллектив ўртасида маълум мақсадни кўзлаган ҳолда олиб борилаётган ва кун сайин кучайтирилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар хўжалик соҳасида ана шундай қувончли натижаларга эришишни таъминламоқда.

А. ХОШИМОВ,
Тошкент электрлампа заводи.

Суратда: 33- цехнинг энг яхши агитатори Б. Камолов цех агитаторларига иш тажрибасини сўзлаб бермоқда.
А. Заблоцкий фотоси.

Туркистон Ҳарбий Округининг қирқ йиллигини байрам қилиш

15 августда Тошкент гарнизони ҳарбий хизматчиларининг партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакиллари билан биргаликда Туркистон Ҳарбий Округининг қирқ йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Округ қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари генерал-лейтенант Н. Г. Ляшченкога доклад учун сўз берилади. У округ қўшинларининг босиб ўтган шонли жанговар йўли тўғрисида, Туркистон фронтига В. И. Ленин томонидан кўрсатилган жуда катта эътибор ҳақида, Туркистон жангчиларининг жанговар қаҳрамонликларига М. В. Фрунзе ва В. В. Куйбишев томонидан қўшилган жуда катта ҳисса ҳақида гапиради.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлайди.

Гражданлар урушининг ветерани, Панфилов дивизияси полкининг собиқ командири И. В. Капров, Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари А. С. Соқиев, Октябрь революцияси номидаги заводнинг токари В. Н. Гриднев, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари П. М. Сазонов жангчиларга қарата табрик нутқлари сўзлайдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон ва Қирғизистон КП Марказий Комитетлари, Олий Совет Президиумлари ва Министрлар Советларининг табрик телеграммалари ўқилганда қарсаклар билан кутиб оладилар.

Йиғилиш Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига зўр кўтаринки руҳ билан табрик телеграммаси юборади.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари учун байрам концерти қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА СИЛОС БОСТИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1959 ЙИЛ 16 АВГУСТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Ҳаммаси бўлиб
Қуйи Чирчиқ	112,5
Гулистон	105,1
Юқори Чирчиқ	104,1
Янгиер	100,0
Бўка	97,3
Янгийўл	93,1
Бўстонлиқ	85,6
Оққўрғон	77,5
Боёвут	73,1
Ўрта Чирчиқ	73,1
Сирдарё	73,1
Орджоникидзе	62,3
Қорасув	59,3
Бекобод	59,1
Чиноз	57,2
Калинин	47,3
Олмалиқ	36,8
Оҳангарон	31,3

Гаплар оғизда, тадбирлар қоғозда

Қорасув районининг чорвадорлари партия, ҳукуматимизнинг аҳоли жон бошига гўшт, сут, ёғ етиштиришда Америка Қўшма Штатларига етиб олиш ҳақидаги кўрсатмаларини бажариш мақсадида бу йил ҳар бир сигирдан 3100 литрдан сут соғиб олиб, давлатга 17751 тонна сут топшириш мажбуриятини олганлар. Бу юксак мажбуриятни чорва молларининг ем-хашак базасини мустаҳкамлаб, айниқса силосни кўпроқ бостириш йўли билан бажариш мумкин.

Шу мақсадда яқинда чорвадорларнинг кенгаши бўлди. Унда чорвачиликни ривожлантириш ва маҳсулдорлигини ошириш юзасидан мажбурият қабул қилинди, силос бостириш ҳажмини икки баравар кўпайтириб, ҳар бир сигир учун камида 19 тоннадан силос бостириш тадбири белгиланди.

Район чорвадорлари силос — молларнинг хушхўр ва тўйимли озиқаси, уни еган сигирдан кўп сут соғиб олиш мумкин эканини мағрурланиб гапирдилар. Аммо бу гаплар оғизда, тадбирлар қоғозда қолиб кетмоқда. Район колхоз, совхозлари ем-хашак тайёрлаш, биринчи навбатда силос бостиришга пухта тайёргарлик кўрмадилар. Ҳамма нарса олдиндан тахт қилиб қўйилмади. Маккажўхори кўкпояси силособ бўлган пайтда у йўқ, бу йўқ, деб муҳим иш кечиктирилмоқда.

Графикка кўра районда ҳар куни 1321 тонна силос бостирилиши керак. Ваҳоланки ишнинг суръати қониқарли бўлмаганидан кўпи билан 800 тонна атрофида силос бостирилаётир.

«XXI партсъезд» совхозининг дирекцияси 8,5 минг тонна силос бостириш юзасидан оширилган мажбурият олган. Совхозда маккажўхори яхши ривожланган, ҳосил кўп. Бу — мажбуриятдан ортиқ силос бостириш имконини беради. Лекин совхоз директори ўртоқ К. Шомаев ва бўлим бошқарувчилари «вақт эрта» деган кайфиятга берилиб силос бостиришга оператив раҳбарлик қилмаётирлар. Раҳбарлар ишнинг тепасида ондасонда бўладилар. Камчиликлар «ҳисобга олинади-ю», уни тезроқ бартараф қилиш чораси кўрилмайди.

Совхознинг 1-бўлимида силос бостириш ўзибўларчиликка ташланган. Бўлим бошқарувчиси ўртоқ М. Камолов жўхори ўраётган комбайн, силос бостираётган ишчиларнинг ишидан хабар олмайди. Меҳнат интизоми ҳаддан ташқари бўш. Белгиланган вақтда иш бошланмайди.

— Раҳбарларимиз, — дейди комбайнчи Идятуллин, — қулай иш шароити яратиб берсалар кунига нормадаги 4 ўрнига 5 — 6 гектар ернинг маккажўхорисини ўриб, силос қилиб берар эдим. Афсуски, одамлар ўз вазифасини бажармайди. Машина кутиб 30 — 40 минут бекор турамиз.

Дарҳақиқат, бўлимда етарли чуқур ҳам тайёрланмаган. Мавжуд чуқурлар ўтган йилги чириган силосдан ҳанузгача тозаланмапти. 2 та чуқур цементланмаган. Силос бостирилган чуқурларни кўмиш иши 6—7 кунга чўзилади. Натижада силоснинг сифати бузилмоқда. Бўлим раҳбарлари ўзларининг қониқарсиз ишлаётганларини яшириш учун оз миқдорда силос бостириб, уни қалбаки рақамлар билан бўрттириб кўрсатишга уринмоқдалар. 13 августгача бўлимда 500 тонна силос бостирилгани ҳолда совхоз дирекциясига «680 тонна силос бостирилди» деб сводка берилган. Ферма бригадаси бошлиғи Нишонов 550 тонна силос бостирдик деса, ем-хашак бригадасининг бошлиғи Аҳмедов 700 тонна бостирилди, деб кўзбўямачилик қилади. Бўлим бошқарувчиси ўртоқ Камолов очиқ партия мажлисидаги танқиддан тўғри хулоса чиқармаганидек, бўлим партия ташкилотининг секретари ўртоқ Қосимхўжаева ҳам контролликни бўшаштириб, келишувчилик билан иш тутмоқда.

Ўртоқ Бадалов раҳбарлик қилаётган 3-бўлимда аҳвол бундан ҳам ачинарли. Силос бостирадиган 3 та чуқур ҳалигача тозаланмаган. 8 ўрнига 3 машина ишламоқда. Меҳнат интизоми, оммавий-сиёсий ишлар бўшаштириб юборилганидан иш соат 9-10 да аранг бошланади. 4-бўлимда маккажўхори парвариши сифатсиз ўтказилди. Жўхори бегона ўтлардан тозаланмади. Шу кунгача бостирилган 700 тонна силоснинг қарийб ярми ғумайдан иборат. Ўртоқ Назаралиев бошлиқ бўлган бўлимда ҳам силос бостириш ҳозирги талаблар даражасида уюштирилмаган. Бўлим бошқарувчиларининг масъулиятсизлик ва бепарволик билан ишлаётганликлари сабабли 9 август куни уч бўлимда бир грамм ҳам силос бостирилмади.

«XVIII партсъезд» колхозининг правлениеси 1900 тонна силос бостиришни планлаштирган. Колхоз раҳбарлари, унинг раиси ўртоқ Пўлатов силос бостиришга нотўғри муносабатда бўлаётгани учун кунлик топшириқ бажарилмаётир. Битта силос қирқадиган машина бир неча кундан буён бекор турибди. Маккажўхори ўраётган комбайн транспорт бўлмаганидан 3—4 соатлаб бекор туради. Сталин номли, ҳатто илғор ва катта мажбурият олган Свердлов номли колхозда ҳам силос бостириш яхши уюштирилган, деб бўлмайди. Ҳозиргача тайёрланган силос мажбуриятнинг 30 процентдан кўпроғини ташкил қилади, холос.

ДОКЛАДЧИ — Бу йил ваъдамиз ваъда, бунга ишонаверинг. Силосни кўпайтириш учун бир қатор тадбирлар, амалий чоралар белгиладик...
МОЛЛАР — Яна ўша гап, юз вагон қуруқ ваъдадан, бир челак ҳўл силос яхши. Агар минг битта гувоҳ бўлганда ҳам гапингизга ишонмаймиз.
Н. Меламед чизган расм.

Совхоз, колхозлардаги мавжуд техника тўла қувват билан ишлаётгани йўқ. 80 та автомашинадан 67 таси юриб турибди. Буларнинг оз қисми силос бостиришга сафарбар этилган. 13 та силос қирқадиган машинадан фақат 7 таси ишламоқда. Уларнинг ҳам иш унуми паст. Контроллик қилинмаётганидан автомашиналардан силос тушириш узоққа чўзилади. Бунинг устига куннинг иккинчи ярмида ишлаган автомашиналар бошқа ишларга сафарбар этилади. Ташкилий ишлардаги ана шундай бош-бошдоқлик силос бостиришнинг кечикишига салбий таъсир қилмоқда. Энг муҳими маккажўхори сарғайиб, силоснинг сифати бузилиш хавфи туғилаётир.

Район партия комитетида ҳам, район ижроия комитетида ҳам ва совхоз, колхозларда тез-тез мажлислар ўтказилиб, силос бостиришнинг аҳволи муҳокама қилинмоқда. Лекин мажлисларда қабул қилинган қарорлар, белгиланган тадбирлар амалга оширилмай қоғозда қолиб кетаётир.

Район партия комитети (секретари ўртоқ Э. Муҳамедов), район ижроия комитети (раиси ўртоқ М. Убайдуллаева), силос бостиришга оператив раҳбарлик қилишлари, ишдаги камчиликларни бартараф қилиш билан силос бостиришни тезроқ тугаллашлари ва бу ишни ҳозирги талаблар даражасига кўтаришлари зарур.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Техникани янада тараққий эттириш учун

К. БЕКАЕВ,
Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретари

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми техникани тараққий эттириш масаласини атрофлича муҳокама қилди, совет фани ва техникасини янада тез суръатлар билан юксалтиришни таъминлайдиган конкрет йўл-йўриқларни кўрсатиб берди. Шу муносабат билан область партия ташкилоти олдида катта ва масъулиятли вазифалар турипти.

Областимиз саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотларида янги техникани жорий қилиш, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаш юзасидан сўнгги вақтларда бирмунча ишлар қилинди. Халқ хўжалик кенгашига қарашли корхоналарда 73 конвейер, 33 механизациялашган поток линия жорий этилди, юзлаб махсус автоматик ускуналар, тез ҳаракат қиладиган остнасткалар ва комбинациялашган штамплар ўзлаштирилди. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши давлатга қарийб 30 миллион сўм фойда келтирди.

Саноатни бошқариш формалари анча такомиллаштирилди. 40 дан ортиқ корхонада цехсиз бошқарув формасига ўтилди. 300 цех ва бўлим тугатилиб, 1500 кишилик штат бекор қилинди. Бунинг орқасида йилига ўрта ҳисобда маош фондининг ўзидан 20 миллион сўмга яқин давлат пули тежаб қолинадиган бўлди.

Бироқ техникани тараққий эттириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш соҳасида бирмунча ютуқларга эришган, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планларини ошириб бажара ётган бўлсак ҳам, ҳали ишимизда кўпгина жиддий камчиликлар мавжуддир.

Энг катта камчилик шундан иборатки, кўпгина корхоналарнинг партия ва хўжалик раҳбарлари бутун эътиборни маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажаришга қаратиб, техникани тараққий эттириш учун сидқидилдан курашмаётирлар, бу муҳим масалага иккинчи даражали иш деб қарамоқдалар. Тошкент Совнархози бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш етти ойлик топшириғи ошириб бажарилгани ҳолда, янги техникани жорий этиш плани жуда кам бажарилганини фақат шу билан изоҳлаш мумкин.

Корхоналарнинг раҳбарлари ва Совнархоз бошқармалари янги техникани жорий этиш ишини ишлаб чиқариш планининг бажарилиши билан узвий боғлаб олиб бормаётирлар. Масалан, Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши корхоналари бўйича янги техникани жорий этиш, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш юзасидан 1958 йил учун белгиланган 90 та энг муҳим тадбирдан атиги 44 таси, 1959 йилнинг 6 ойида эса 172 тадбирдан 125 таси бажарилди, холос.

«Ўзбексельмаш» заводида тоннель печлар қуриш ва ускуналарни модернизациялаш плани бажарилмай келаётир. «Ташсельмаш», Экскаватор, «Подъёмник» заводларида ва бошқа бир қанча корхоналарда кам қиринди чиқадиган қуйилмалар ишлаб чиқариш, пайвандлашнинг прогрессив усулларини жорий этиш тадбирлари амалга оширилмаётир. «Таширмаш», Карборунд, 1-ва 2-темир-бетон буюмлари заводлари, «Продмаш», Подшипник заводларининг раҳбарлари ҳам техникани тараққий эттириш масалалари билан кам шуғулланмоқдалар. Янгийўл ва Тошкент пахта тозалаш заводларида ишлаб чиқариш процесслари кам автоматлаштирилмоқда.

Илғор корхоналаримизнинг тажрибаси областимиз саноатида маҳсулот ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш имкониятлари битмас-туганмас эканлигини яққол кўрсатиб турибди. Кўпгина завод ва фабрикалар раҳбарлари корхонани реконструкциялаш, ихтисослаштириш, цехларни кенгайтириш, мавжуд ускуналарни модернизациялаш ва янги техникани кенг жорий этиш йўли билан қисқа вақт ичида ишлаб чиқариш ҳажми ва суръатини кескин оширишга муваффақ бўлмоқдалар.

Бироқ, умуман область бўйича бу соҳадаги ишлар талабга мутлақо жавоб бермайди. Қуюв цехларини ихтисослаштиришга киришилганига анча бўлди. Лекин бу иш ҳамон судралиб ётибди. Областимиз корхоналари темирчилик-пресс цехларининг техника-иқтисодий кўрсаткичлари «Ростсельмаш», Лихачев номли ва Горький автомобиль заводларидагига қараганда 1,5—2 баравар паст.

Асбобсозлик хўжалигида ҳам аҳвол шундай. Саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари, Халқ хўжалик кенгаши, маҳаллий ва ҳунармандчилик саноати бошқармалари темирчилик, қуюв ва асбобсозлик цехларини йириклаштириш ҳамда ихтисослаштириш масалаларини чўзиб юрмасдан, тезроқ ва қатъият билан ҳал этишлари, мавжуд ускуналарни тезроқ модернизациялаш ва янги ускуналар ўрнатиш ишларини жадаллаштириб юборишлари зарур.

Июнь Пленуми қарорларида янги машиналар яратиш, такомиллашган технологик методларни ишлаб чиқиш ниҳоятда чўзиб юборилаётганлиги қаттиқ қораланди. Пленум техника даражаси ва таннархи жиҳатидан мамлакатимиздаги ва чет эллардаги корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлардан анча паст бўлган машиналар ва бошқа саноат маҳсулотлари ишлаб чиқараётган корхоналарни танқид қилди.

Бизнинг областимизда ҳам мана шундай корхоналар бор. Масалан, Чирчиқдаги «Электромаш» заводи ишлаб чиқараётган юқори кучланишли трансформаторларнинг вазни Ереванда ишлаб чиқарилаётган шу хилдаги трансформаторлардан 30 процент оғир. Бунинг устига конструкцияси эскириб қолган ва фойдали иш коэффициенти паст.

«Ўзбекхиммаш» заводи йирик ҳаво пуфлагич турбиналар ишлаб чиқараётир. Кўп металл ва меҳнат сарфланишига қарамай, бу турбиналарнинг иш унуми ва фойдали иш коэффициенти жуда кам. Агар бошқа шу хилдаги ҳозирги замон турбиналарининг фойдали иш коэффициенти 0,86—0,88 бўлса, биздагиларники 0,67—0,70. Электромеханика заводи тайёрлаётган виключатель ва переключателлар ҳам чет элларда ишлаб чиқарилаётганидан анча сифатсиз.

«Таштекстильмаш» заводи, тикувчилик, пойафзал саноати корхоналари, шунингдек кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарувчи кўпчилик завод, фабрикаларнинг техника кўрсаткичларини мамлакатимиздаги ва чет эллардаги корхоналарникига сира таққослаб бўлмайди.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг кўрсатмалари асосида ишлаб чиқараётган маҳсулотимизнинг техника даражасини тубдан яхшилашимиз, бу соҳада энг илғор тажрибаларни дадиллик билан қўлланишимиз керак.

Шуни очиқ эътироф этиш керакки, агар областимиз партия ташкилоти саноат, қурилиш ва транспортдаги камчиликларни бартараф этишга, техникани тараққий эттиришга кўпроқ эътибор берганида юқоридаги сингари кўнгилсиз ҳодисалар юз бермас эди. Партиявий ишнинг туб моҳиятини тўғри тушунган ҳолда ташаббускорлик кўрсатиб келаётган партия ташкилотлари оз эмас. Ўзбекистон металлургия заводи партия комитети, «Чирчиксельмаш», «Ташкенткабель» заводларининг партия ташкилотлари шулар жумласидандир. Партиявий ишлар яхши йўлга қўйилганлиги учун ҳам мазкур корхоналар муттасил юқори кўрсаткичларга эришиб келмоқдалар.

Бироқ бир қанча район ва шаҳар партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқаришнинг техника даражасини такомиллаштириш масаласида етарлича қатъиятлик кўрсатмаётирлар. Масалан, нима учун Чирчиқ ва Тошкент шаҳар партия комитетлари «Ўзбекхиммаш», «Электромаш», «Таштекстильмаш», Электротехника заводларида ва бошқа шу сингари бир қанча корхоналарда ҳамон эскириб қолган конструкциядаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилишига бефарқ қараб келмоқдалар? Нима учун Фрунзе ва Қорасув районларининг партия комитетлари 1- ва 2-темир-бетон буюмлари заводларида маҳсулот ишлаб чиқаришни 1,5—2 баравар кўпайтириш имконияти бўлгани ҳолда, бу имкониятлардан фойдаланишни таъминламаётир? Москвалик бинокорлар бу заводлардаги мавжуд резервларни кўрсатиб кетганларига анча вақт бўлди. Аммо уларнинг маслаҳатларига ҳалигача амал қилинмаётир.

Партия ташкилотлари илғор иш усулларини жорий этишга ҳам кам эътибор бермоқдалар. Буни қуйидаги мисоллардан яққол кўриш мумкин. Ўтган олти ой мобайнида «Алмаликсвинецстрой» трестида ҳар бир ишчи ўрта ҳисобда 23,9 минг сўмлик иш бажаргани ҳолда, 159-қурилиш трестида ҳар бир ишчи 14,9 минг сўмлик, 32-қурилиш трестида эса 12,9 минг сўмлик иш бажарди. Агар бу икки трест партия ташкилоти илғор иш усулларини кенг оммалаштириш, меҳнатни рационал ташкил этиш масалалари билан жиддий шуғулланганида бундай кўнгилсиз аҳвол юз берармиди?!

Бизда кўпинча янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, янги корхоналар қуриш кадрлар тайёрлаш билан боғлаб олиб борилмайди: аввал янги ускуналар келтирилади ва шундан кейингина кадр тайёрлашга киришилади. Масалан, бу йил Янгоч ва Бекобод ғишт заводлари ишга туширилди. Лекин янги технологик режим асосида ишлайдиган бу корхоналарда ҳанузгача малакали мутахассислар етишмайди. Бунинг орқасида заводларнинг проектда белгиланган қувватига эришиш чўзилиб кетаётир, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Очиқ эътироф этиш керакки, шаҳар ва район партия комитетлари техникани тараққий эттириш учун аниқ план асосида изчиллик ва қатъият билан кураш олиб бормаётирлар, баъзан қолоқлик ва консерватизм кўринишлари билан муроса қилиб келмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларини саноат, қурилиш ва транспортнинг ҳамма соҳаларида сабот-матонат ва қатъиятлик билан амалга ошириш, партиявий таъсирни кучайтириш, ҳамма муҳим участкаларга актив ва ташаббускор коммунистларни тайинлаш ва уларнинг авангардлигини ошириш лозим. Бунга эришишда партия контроль комиссиялари катта роль ўйнайдилар. Ҳозирги пайтда КПСС Марказий Комитетининг махсус қарорига биноан саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотлари бошланғич партия ташкилотларида маъмурият фаолиятини контроль қилиш юзасидан партия контроль комиссиялари тузилаётир. Шу кунлардаги энг зарур вазифаларимиздан бири — ҳамма жойда ишлаб чиқаришнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда партия контроль комиссиялари тузишни тезлаштириш, бу комиссиялар составига иш билармон, обрў-эътиборли коммунистларни сайлаш ва уларнинг ишини жўнаштириб юборишдан иборат.

Партия контроль комиссиялари партия ва ҳукумат қарорларини амалга ошириш учун курашишлари, давлат ва халқ манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишлари, давлат планлари ва заказларини бажаришда маъмуриятга амалий ёрдам беришлари керак. Шу билан бирга улар ўз вазифасини адо этолмаётган, бюрократлашиб кетган, янгиликка йўл очиб бермаётган, камчиликларга муросасозлик билан йўл қўяётган раҳбарларнинг ҳатти-ҳаракатини принципиаллик билан фош этишлари, ана шу хато ва камчиликларни бартараф этишда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам беришлари зарур.

Партия комитетлари корхоналар раҳбарлари составини саралаш ва уларни тарбиялаш, умумий билим ва техника савиясини тинмай ошираборишмасаласига катта эътибор беришлари керак. Шунингдек, шаҳар ва район партия комитетларининг саноат ва транспорт бўлимларини малакали мутахассис ходимлар билан мустаҳкамлаш, уларнинг ишчанлигини ошириш, уларга зарур шарт-шароит яратиб бериш умумий юксалишга эришишнинг муҳим шартидир.

Коммунистик меҳнат зарбдорлари ва бригадалари унвонини олиш учун курашни, гагановачилар ҳаракатини ҳамма чоралар билан авж олдириб юбориш керак.

Областимиз саноатчилари, транспортчилари ва қурувчилари етти йилликни муддатидан олдин бажариш юзасидан ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олдилар. Бу мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши техникани тараққий эттириш учун курашнинг қай даражада ташкил этилишига боғлиқ. Ҳар бир корхонада, ҳар бир қурилиш участкаси ва транспорт ташкилотида техникани муттасил тараққий эттириш учун кураш областимиз партия ташкилотининг, барча коммунистларнинг юксак ватанпарварлик бурчидир.

РЕСПУБЛИКА ЎҚИТУВЧИЛАР СЪЕЗДИГА

Мактабларнинг турмуш билан алоқасини мустаҳкамлайлик!

☆

Кекса маърифатчи

Салкам ярим аср умрини маърифат ишига сарфлаган кекса тарбиячи, ўқитувчиларнинг отахони Миржалил ака Каримовни ким танимайди, дейсиз? Ундан таълим олган, илм ўрганган, ўзи каби олижаноб фазилатлари билан кўпчилик ҳурматига сазовор бўлаётган шогирдларнинг сон-саноғи йўқ. Улар ўз устозлари номини ҳурмат билан тилга оладилар. Унинг таърифини ҳали-ҳали сўзлаб юрадилар.

1919 йил. Мамлакатимизда ҳали саводсизлар кўп эди. Оренбургда «Мадрасаи Хусаиний» мактабида (ўша пайтларда бу мактабда диний характердаги дарслардан ташқари кимё, физика, табиийт, математика; адабиёт каби фанлар ҳам ўқитилардн) таълим олиб келган Миржалил ака ўз юртида маърифат тарқатиш ишини бошлаб юборди. Унга бу соҳада маърифатпарвар, революцион шоир Ҳамза яқиндан ёрдам берди. Миржалил ака 1919 йилнинг ўрталарида ўз меҳмонхонасида камбағал болалари учун бепул мактаб очди. Шу мактабда ўқитувчилик фаолиятини бошлади.

— Болаларни мактабга жалб қилиш анча оғир эди, — ҳикоя қилади Миржалил ака. — Бир тарафда диндорлар, бир тарафда жадидлар. Улар билан қаттиқ кураш олиб бордик. Ниҳоят мактабда ўқувчилар сони орта борди. Янги услуб мактабининг таърифи тез ёйилди. Бу мактаб менинг учун тўнғич ва жуда қадрдондир.

Дарҳақиқат, Миржалил ака ўзининг 46 йиллик ўқитувчилик ва тадқиқотчилик фаолиятини шу мактаб (ҳозирги Тошкент темир йўл бошқармасига қарашли 40-ўрта мактаб)да олиб борди.

46 йил мобайнида Миржалил ака қўлида таълим олган ёшлардан қанчаси ўқитувчи, қанчаси врач, олим, инженер ва яна қанчаси турли мутахассис бўлиб етишди.

Миржалил ака шундай бўлишини истар, унинг шогирди жамиятимизнинг актив қурувчиси бўлиб етишиши учун курашар эди.

— Олган билимингни халққа тарқат, ундан фойдалан, турмушга татбиқ қил, — деб уқтирар эди у шогирдларига.

Миржалил ака ёлгиз ўқитувчигина эмас. У босмачилар билан бўлган курашда ҳам иштирок этди. Шунда унга «Қизил партизан» деган унвон берилди. Унинг маърифат ишларидаги фаолияти учун «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи унвони ва «Халқ маорифи аълочиси» значоги берилди. Партия ва ҳукуматимиз Миржалил аканинг социалистик қурилишимиздаги муносиб хизматларини тақдирлаб, Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва медаллар билан мукофотлади.

Кекса маърифатчи Миржалил ака Каримов ҳозир 70 ёшга кирди, пенсионер. Аммо у маърифатчилик касбини ҳамон давом эттиради. Кекса педагогнинг сон-саноқсиз шогирдлари унинг олдига турли маслаҳатлар билан келиб турадилар, ёш авлодни тарбиялаш соҳасидаги малакали тажрибасидан ўрнак оладилар.

Республика ўқитувчилари ҳурматли Миржалил акага узоқ умр ва сиҳат-саломатлик тилайдилар.

Х. УЗОҚОВ.

Съездга бағишланган виставка

Пойтахтимиздаги ўқитувчилар малакасини ошириш институти биносида республика ўқитувчилари съездига бағишланган катта виставка очилди. Виставка стендлари республикамизда халқ маорифининг юксалиши, педагоглар сафининг тобора кенгайиши, фан-техника янгиликлари, халқ маорифи соҳасида қўлга киритилган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилади.

Областимиз шаҳар ва район мактаблари бу виставкага ўзларининг хилма-хил экспонатлари билан иштирок этишган. Айниқса, Тошкент, Чирчиқ, Оҳангарон, Олмалиқ, Янгиер шаҳарлари ҳамда Янгийўл, Оржоникидзе, Ўрта Чирчиқ, Бўстонлик ва Сирдарё районлари мактаблари юборган стендлар киши диққатини жалб қилади. Бу стендларнинг кўпчилиги кейинги вақтларда ўқув-ўқитув ишлари бирмунча яхшиланганини, мактабни турмуш билан яқинлаштиришнинг афзалликларини ифодалайди.

Виставка стендлари орасида ўқувчилар қўли билан ясалган дурадгорлик асбоб-ускуналари, ёғочдан ўйиб ишланган уй-рўзғор буюмлари, турли қурилиш макетлари, умуман ўқувчиларнинг политехника таълимини қандай ўзлаштираётганини кўрсатувчи жуда кўп экспонатларни учратиш мумкин. Виставканинг махсус бўлими мактабгача тарбия муассасаларига бағишланган. Бу бўлимдан жой олган Оржоникидзе районидаги 1-болалар боқчасининг «Ҳамма ишни ўзимиз бажарамиз» темасидаги экспонатлари жуда қизиқарлидир.

Виставкадаги областимизнинг кўпгина мактабларида ташкил қилинган ўқувчилар бригадаларининг ишларини акс эттирувчи кўрсаткичлар диққатга сазовордир. Булар орасида Янгийўл районидаги 15-ўрта ҳамда Юқори Чирчиқ районидаги 39-мактаб стендлари кўзга алоҳида ташланиб турибди.

Областимиз маориф ходимларининг ўзаро тажриба алмашишлари учун катта ёрдам берувчи бу виставкани тамошабинлар зўр қизиқиш билан кўздан кечирмоқдалар.

З. АХТЯМОВА.

Бугун республикамиз пойтахти гўзал Тошкентда ўқитувчиларнинг республика съезди очилади. Съездга областимиз ва пойтахтимиз мактаб, болалар боғчаларидан ҳам делегатлар қатнашади. Суратда: съезд делегатларидан бир группаси. (Чапдан ўнгга) М. И. Трибунская, — Фрунзе районидаги 9- болалар боғчасининг тарбиячиси. А. Эрматова — Октябрь районидаги 12- болалар боғчасининг мудираси. Ғ. Азизов — Оржоникидзе район халқ маорифи бўлимининг мудири. М. Иноятова — Тошкент шаҳридаги 84- ўрта мактаб ўқитувчиси, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи. М. Икромова — 109- ўрта мактаб директори. Г. Мирзаева — Оржоникидзе районидаги 9- болалар боғчасининг мудираси

М. Нуриддинов фотоси.

УСТОЗЛАРГА

(ЎҚУВЧИ ТИЛИДАН).

Мактабдаги устоз ҳурмати —
Юрагимнинг тўрида ҳамон.
Ёшлигимда синган меҳнати,
Кучи билан тополдим камол.
Чарх уради лочиним кўкда,
Осмон китобини ўқийман.
Рўпарамда юлдуз тиз чўкди
Раҳмат шунга устозим, дейман!

... Пионерлик йилларим ўтди
(Ўқиб ўша ўқитувчимда)
Ватан: юр, деб қўлимдан тутди,
Осмон яқин ҳозир кучимдан.
Кўз ўнгимда меҳрибон ўша —
Ўқитувчим, улғайган, кекса.
Дилга тугдим: унинг меҳрини,

Элга ундай зўр нафим тегса!
Йўл оламиз сайёраларга,
Ниятимиз, — шунақа азим!
Зафар туғин кўтариб баланд
Устозларга қиламиз таъзим.

Абдувоҳид МУЛЛАМУҲАМЕДОВ.

МЕҲРИБОН ТАРБИЯЧИ

Турсун билан Ботир чамандек очилиб турган ҳушбўй гулларга сув сепиш билан машғул эди. Шу пайт аллеядан келаётган катталарни кўриб қўлларидаги лейкани ерга қўйиб баравар «салом» дейишди.

— Салом, салом, эй балли азаматлар, — бош тарбиячи Маъриф билан директор Сайдоз ака гулчиларнинг ишини бироз кўздан кечиргач спорт майдончасига бурилишди.

— Гулхан тайёргарлигини кўргани ўтишди, — севиниб деди Турсун...

Ёш гулчилар кун энди ёйилар пайтда гулларни суғориб бўлишдида, майин музика садолари эшитилиб турган томонга кетишди. Бу ерда музика тўгарагининг раҳбари Ортиқ ака давра тортиб бири тор, бири танбур, яна бири дутор, доира чалиб ўтирган болаларга янги куйни ўргатарди.

— «Китоб менинг дўстимсан» қўшиғини айтамиз, — деди Ортиқ ака. Болалар қўшиқни завқ билан куйлашар, бир-бирларининг елкаларига қўл ташлашиб, қўшиқ оҳангига мос тебранишарди. Уларнинг бу ўтиришидан завқланган тарбиячи Тўлаган Алимов ўзи раҳбарлик қилаётган фото тўгараги аъзоларидан бирига:

— Аппаратни келтир, буларнинг шу ўтиришини суратга олайлик, — деди.

... Бу қувноқ, катта оила орасига кириб қолган киши оила аъзоларининг аҳиллиги, интизомлилиги тиришқоқ, меҳнатсеварлигини кўриб қувонади. Булар Пискент районидаги 13-болалар уйининг ўқувчилари. Бу болалар уйига ўзи ҳам шундай уйда тарбияланган зийрак ва меҳрибон тарбиячи Сайдоз Абдазов раҳбарлик қилади. Бу ерда таълим-тарбия меҳнат билан боғлаб олиб борилади. Болалар ўзларига-ўзлари хизмат қиладилар.

Болалар уйида ўқув-тарбия билан бир қаторда болаларни турли ҳунарга ўргатадиган ўндан ортиқ тўгарак ишлаб турибди. Бу ерда ҳар бир ўқувчи камида 3 — 4 касбни ўрганиб чиқади.

Дам олиш куни спорт майдончасида «Гулхан» ўтказилди. Кўкракларида галстуклари ҳилпираб турган пионерлар гулхан атрофини яшнатиб юбордилар. Шўх қўшиқ, музика, рақс авжига чиқди. Шунда Сайдоз ака ўзининг ёшлиги, ўзи тарбияланган Тошкентдаги 7- болалар уйида ҳам ана шундай «гулхан» ёқилганини эслади...

— 1928 йили ота-онам вафот этиб, етим қолдим. Шунда мени кимдир болалар уйига келтирибди. Лекин кимлигини эслай олмайман. Аммо у одамдан абадий миннатдорман, етимлик йилларини эслаб, ғамгин, ҳаёлчан сўзларди Сайдоз ака. — Етимлигимни тез унутдим, у маҳалда болалар уйида 7-синфгача ўқитилар эди. 7-синфни тугатгач қадрдон уйимдан кетгим келмади. Шу ерда бош пионер вожатий бўлиб қолдим. Аммо ишлаб юриб, педагогика ишчилар факультетининг кечки бўлимида ўқийвердим.

— Институтда ҳам ишлаб юриб ўқидингизми? — қизиқиб сўради, ёш тарбиячи Наима Мавлонова.

— Бўлмасачи, пединститутнинг тарих бўлимида ўқиб юрганимда болалар уйида тарбиячи эдим, — сўзида давом этди Сайдоз ака. — Суягим болалар уйида қотган, шу ерда оқ-қорани танидим, улғайдим.

Партия ва ҳукуматимиз зийрак тарбиячи, илғор маорифчи Сайдоз Абдазовнинг маориф соҳасидаги хизматларини юқори баҳолади. Унга «Халқ маорифи аълочиси» унвони берилди. У Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан ҳам мукофотланди. Бугун республикамиз ўқитувчилари съезди делегатлари орасида Сайдоз Абдазов ҳам бор. Уни Пискент район маориф ходимлари съездга ўзларининг вакиллари қилиб юбордилар.

Ф. УСМОНОВА.

☆

Ўқишни ишлаб чиқариш билан боғлаб...

Ўқув-тарбияни ҳаёт билан боғлаб олиб бориш бизларнинг энг асосий вазифаларимиздандир. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, ўқишни ишлаб чиқариш билан боғлаб олиб борилганда малакали мутахассислар етишиб чиқиши учун замин тайёрланади. Бу ишга мактаблар билан бир қаторда ишлаб чиқариш корхоналари, муассасалар, колхоз ва совхозлар ҳам актив қатнашишлари керак. Мактабларни оталиққа олган саноат корхоналари, ўқувчиларга ҳунар эгаллашларида яқиндан ёрдамлашишлари керак. Мен бизнинг мактабни оталиққа олган коллектив ҳақида сўзлаб бермоқчиман.

Тошкент экскаватор заводи ишчи-хизматчилари ўқувчиларимизни меҳнатга ўргатиш, уларни касб эгалари қилиб етиштиришда катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Мактабимизда политехника таълимидан дарс берувчи ҳамма ўқитувчи заводнинг инженер-техник ходимларидир.

Бундан ташқари ўқувчиларимиз меҳнат дарсини заводда махсус мутахассислар раҳбарлигида ўтказадилар. Буларнинг ҳаммаси ўқувчиларни меҳнатга чиниқтириш, ишлаб чиқариш тажрибасини орттиришда катта ёрдам бермоқда.

Мактабимизда бу йил икки янги корпус қурилди, бу корпусларнинг бирида 12 бўлимдан иборат политехника устахонаси жойлашган. Устахонани жиҳозлашда ҳам завод катта ёрдам кўрсатди.

Мактабимизни тугаллаган ўқувчилар албатта бирор касб бўйича мутахассис бўлиб чиқадилар. Улар етуклик аттестати билан тўғри ишлаб чиқаришга йўлланма оладилар.

Т. УМАРОВ,
Тошкентдаги 54-мактаб директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

Болаларимиз билимдон бўлсин

Паранжини ташлаб, маърифат қучоғига қадам қўйган чоғларим ҳали ёдимда. У вақтлар ўзбек аёлларининг очилиши, айниқса ўқиши ёки муаллималик қилиши «катта гуноҳ» ҳисобланарди. Лекин бундай оғир машаққатларга қарамай, биз хотин-қизлар илм-маърифат чашмасидан баҳраманд бўлдик, бахт-саодатимизни илмдан, меҳнатдан топдик; ёш авлодни тарбияловчи муаллима ҳам бўлиб етишдик.

Мен 1925 йилдан буён ўқитувчилик қиламан. Ўтган бу давр ичида анчагина тажриба орттирдим.

Бошланғич синфда ўқитувчилик қилиш анча мураккаб иш. Ўқитувчи бола тарбиясига алоҳида аҳамият бериши керак. Маълумки, бошланғич синф ёшидаги бола ҳар нарсага қизиқувчан, таъсирчан бўлади. Шу туфайли энг яхши — ўзидан катталарни ҳурматлаш, интифоқлик сингари хусусиятларни болага шу пайтдан ўргатиш лозим.

Бошланғич синфларда тарбия ишларига жиддий эътибор бериш керак. Бир синфда кўпи билан 30 болани ўқитиш мақсадга мувофиқ деб ўйлайман. Шунингдек, бошланғич синфларда рус тили ўқитишни ҳам яхшилаш зарур.

Ёш авлодни меҳнатсевар, одобли қилиб тарбиялаш ўқитувчиларнинг шарафли бурчидир.

Ойпошша РАСУЛЕВА,
Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

Ўқувчиларни меҳнатсевар қилиб тарбиялайлик

Болани ёшлигидан меҳнатга ўргатиш керак. Бунинг учун мактабларда бир қанча тадбирларни амалга ошириш зарур. Чунончи, ҳар бир мактабда тажриба участкаси барпо қилиш жуда фойдали Ўқувчилар бундай участкаларда турли экинлар экиб, деҳқончиликни ўрганадилар.

Қишлоқ мактабларида ўқувчилар бригадалари тузишга, айниқса, алоҳида аҳамият бериш лозим.

Мен директорлик қилаётган Янгийўл районидаги Сталин номли 15-мактабда ўқувчиларни меҳнатга ўргатиш йўлида амалга оширилаётган баъзи бир ишлар ҳақида гапириб бермоқчиман. Мактабда катта тажриба участкаси бор. Биз товуқ ва қуён боқишни ҳам йўлга қўйганмиз. Ҳозир ўқувчиларимиз 35 та товуқ ва 65 та қуён боқишяпти.

Ўтган йили мактаб ўқувчилари ўзларига алоҳида ер ажратиб олиб чигит экишди, ўстирган ғўзаларини йил бўйи меҳр билан парвариш қилиб, гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» олдилар. Бу муваффақият учун мактабимиз ўқувчиларига область кўчма Қизил байроғи берилди. Бу йил эса ўқувчилар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ўтган йилги етиштирилган ҳосилни Ленинград тўқимачиларига совға қилиб юбордик.

Бундан ташқари бизнинг мактабда бир сменада ўқитиш йўлга қўйилди. Ҳатто бизнинг мактаб бу масалада дастлабки ташаббускорлардан бири бўлди. Колхоз бизга 11 хонали правление биносини берди, натижада бир сменада ўқитиш имконияти туғилди, ўқувчиларимиз энди жисмоний меҳнат билан кўпроқ шуғулланишади.

Ф. ПУЛАТОВ,
Янгийўл районидаги Сталин номли 15-мактаб директори, республикала хизмат кўрсатган ўқитувчи.

Мактабларни турмушга янада яқинлаштирайлик

Бугун Тошкентда очиладиган республика ўқитувчилар съезди ўқитувчилар фаолияти ва мактаблар ҳаётида муҳим воқеадир.

Партия ва ҳукуматимиз ёшларни тарбиялаш ва халқ маорифини яхшилаш ишларига ҳамиша катта эътибор бериб келмоқдалар. Ўсиб келаётган ёш авлодни меҳнатга муҳаббат, социалистик жамият қонун-қоидаларига ҳурмат билан қараш руҳида, пролетар интернационализми руҳида тарбиялаш масаласи ҳозирги пайтда муҳим вазифалар даражасига кўтарилди.

Областимиз мактаблари халқ хўжалигининг турли соҳаларига жуда кўплаб кадрлар етказиб беришда катта ҳисса қўшдилар. Мактабларимизда билим ва таълим олган минглаб ёшлар атоқли инженер, олим, врач, санъаткор, ёзувчи бўлиб етишдилар ва социалистик маданият тараққиётига салмоқли ҳисса қўшдилар ва қўшмоқдалар.

Областимизда халқ маорифи ғоят тез суръатлар билан ривожланмоқда. Республика ўқитувчиларининг биринчи съезди бўлиб ўтган пайтда Тошкент шаҳрини ҳам қўшиб ҳисоблаганда областда атиги 600 мактаб бўлиб, буларда 149 минг бола ўқиган эди. Ҳозир эса областимизда, Тошкент шаҳрини ҳисобга олмаганда 936 мактаб бўлиб, буларда 224 минг бола билим олаётир.

1939 йилда область мактабларининг 10-синфини 1500 бола битириб чиққан бўлса, бу йил областимизнинг Тошкент шаҳридан бошқа шаҳар ва қишлоқларида 8 мингдан кўпроқ ўқувчи етуклик аттестати олди.

Республика ўқитувчиларининг биринчи съезди ўтказилган йили областда атиги 31 болалар боқчаси ва бир нечтагина кечки ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаби бор эди. Болалар муассасалари йўқ эди. Ҳозир эса 200 дан ортиқ болалар боқчасида, иккита мактаб-интернатда бир неча ўн минг бола тарбияланмоқда. Бу йил яна 10 та мактаб-интернат очилади. Ўқитувчиларнинг малакасини ошириш институти ишлаб турибди.

Халқ маорифи учун давлат ҳар йили бир неча миллионлаб маблағ сарфламоқда. 1939 йилда областда битта ҳам типовой бинога жойлашган мактаб йўқ эди, ҳозир эса 272 типовой мактаб бўлиб, буларда ўқув кабинетлари, спорт заллари ва ўқув устахоналари бор.

Партия XX съездидан кейин мактабларимизда ўқув-тарбия ишлари анча яхшиланди. КПСС XXI съезди қарорлари ҳамда халқ маорифи системасини қайта қуриш тўғрисидаги Қонун мактабни турмуш билан алоқасини мустаҳкамлаш, ўқув-тарбия ишларини коммунистик қурилиш вазифалари билан чамбарчас боғлиқ ҳолда олиб боришни таъминлашда катта роль ўйнамоқда. Мактабларда политехника таълими кенг амалга оширила бошланди, ўқувчиларнинг меҳнатга бўлган қобилияти ва муҳаббатини ошириш чоралари кўрилмоқда. Шу мақсадда мактаблар ҳузурида 482 ўқув устахонаси ташкил этилди ва ускуналанди. Автомобиль ва тракторни ўрганиш хоналари, 127 теплица ташкил этилди. Ҳозир мактабларда 361 ишлаб чиқариш бригадаси ташкил этилган. 24 та мактабда ишлаб чиқариш ўқуви жорий этилди.

Буларнинг ҳаммаси халқ маорифи ишида янги Қонун асосида кескин бурилиш ясаш имкониятини бермоқда.

Халқ маорифини ривожлантириш соҳасида катта ютуқларга эришганимиз шак-шубҳасиздир. Лекин шу билан бирга ишимизда ҳали қатор жиддий камчиликлар ҳам йўқ эмас. Умуман олганда республикада, жумладан областимизда етти йиллик таълим тўғрисидаги Қонун кўнгилдагидек амалга оширилаётгани йўқ. Сурункасига бир неча йилдан бери умумий таълим соҳасидаги план бажарилмай келади, ўрта ҳисобда йилига 3 минг ўқувчи синфда қолаётир.

Қизларни ўқишга жалб қилиш соҳасида камчиликлар кўп. Мирзачўл, Бўка, Пискент районларида бу масалага жиддий эътибор берилмаётир. Ўқишга кирган ўзбек қизларининг атиги 5—7 проценти ўрта мактабни тугатиб чиқаётир.

Қизларни ўқитишнинг, умуман таълим-тарбия ишларининг бунчалик ташвишли аҳволга тушиб қолишига ҳеч қандай объектив сабаб йўқ. Кўпгина мактабларнинг педагогика коллективлари ўқув-тарбия ишлари савиясини яхшилай бориш, ўзбек қизларининг ота-оналари ўртасида тушунтириш ишларини кучайтириш, ўқувчиларнинг билимга эътиқодини ошириш тўғрисида жуда кам қайғирмоқдалар. Район, шаҳар ва область халқ маорифи бўлимлари мактабларга амалий ёрдамни кучайтирмаётир, уларнинг фаолиятини расмиятчилик юзасидангина контроллик қилмоқда. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ҳам халқ маорифи масалалари билан жиддий шуғулланмаётирлар.

Юқорида кўрсатилган хато ва камчиликларни тезда бартараф этиш мақсадида область ижроия комитетининг яқинда бўлиб ўтган сессияси халқ маорифи системасини қайта қуриш тадбирларини ишлаб чиқди ва тасдиқлади. Бу тадбирлар умумий таълим соҳасидаги мавжуд тартибсизликларга барҳам беради. Бошланғич, саккиз йиллик ва ўрта мактаблар тармоқлари тартибга солинди, мактабларнинг микрорайонлари қайта кўриб чиқилди, ётоқхоналар сони кўпайтирилди ва мавжудлари кенгайтирилмоқда, мактабларда умумий таълим фонди ташкил этилади ва олисда яшайдиган ўқувчиларни мактабга машинада олиб келиш ва олиб бориб қўйиш ташкил этилади. Ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаблари анча кўпайтирилади, шунингдек сиртқи ва қатнаб ўқийдиган мактаблар тармоғи ҳам кенгайтирилади. Шу тариқа саккиз йиллик мажбурий таълим тўла амалга оширилади.

Мактаблар иши янги ўқув плани ва программаси асосида қайта қурилаётган ҳозирги пайтда кадрлар масаласи алоҳида аҳамиятга эгадир. Область мактаблари учун меҳнат дарсларини ва практикасини олиб борадиган 500 ўқитувчи етишмайди. Бундан ташқари ашула, расм ва чизмакашлик бўйича мутахассислар деярлик йўқ даражада. Ҳозирги пайтда партия ташкилотларининг ёрдами ва бевосита иштирокида жойларда мактаблар учун зарур шарт-шароитлар вужудга келтириш юзасидан бир қанча ишлар қилинмоқда. Жумладан, 1548 хонадан иборат бўлган 271 бино мактабларга бўшатиб берилди. Буларда 46 минг болани бир сменада ўқитиш мумкин. Жамоатчилик ёрдами билан мавжуд мактаблар кенгайтирилиб, яна 270 синфга мўлжалланган хоналар қурилмоқда. Колхозлар ва давлат маблағи ҳисобидан 63 та типовой мактаб биноси қурилаётир. Бу тадбирлар амалга оширилгач, 936 мактабдан 547 тасида ўқувчилар бир сменада ўқийдиган бўладилар. Яқин икки йил мобайнида областдаги ҳамма мактабларда машғулотларни бир сменада ўтказишга кўчирилади.

Бу ишларда республика Маориф министрлиги область халқ маорифи бўлимига яқиндан ёрдам бериши керак. Афсуски министрлик бу соҳада сусткашлик кўрсатмоқда.

Мактабларда парталар, синф доскалари, стол, стуллар, шкафлар ва бошқа инвентарларга бўлган эҳтиёж катта эканлигини министрлик ходимлари яхши биладилар. Яқинда жамоат муассасалари ўрнида ташкил этилган мактаблар учун 30 минг парта жуда зарур. Бошқа кўпгина мактабларда ҳам янги парта ва доска етишмайди.

Мамлакатимизда коммунизм қурилиши кенг авж олдирилаётган ҳозирги пайтда ўқувчиларни билимдон, меҳнатсевар қилиб тарбиялаш муҳим аҳамиятга эга. Бунда мактаблар, ота-оналар, болалар муассасалари ва халқ маорифи бўлимлари фаолият кўрсатишлари лозим.

Шубҳа йўқки, областимиз ўқитувчилари, халқ маорифи бўлимларининг ходимлари бу соҳада янада ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлайдилар.

А. ҚОДИРОВ.
Тошкент область халқ маорифи бўлимининг мудири.

Факт ва рақамлар

▲ Областимизда 1945-46 ўқув йилида ҳаммаси бўлиб 5670 ўқитувчи бўлган. Шулардан 669 киши олий маълумотли эди холос. 1958-59 ўқув йилига келиб ўқитувчиларнинг умумий сони 13457 га етди. Шулардан 4 мингга яқин ўқитувчи олий маълумотга эга.

▲ 1945-46 ўқув йилида областимиздаги 611 та мактабда 102485 ўқувчи таълим олган бўлса, 1958-59 ўқув йилида мактаблар сони 977 га етди. Бу мактабларда ўқувчилар сони эса 223901 ўқувчини ташкил қилади.

▲ Областимизда 1945-46 ўқув йилида фақатгина 8 ишчи-ёшлар мактаби мавжуд бўлиб, 578 ишчи-ёшлар таълим олар эди. 1958-59 ўқув йилига келиб ишчи-ёшлар мактабларининг сони 48 га етди. Ҳозир ана шу мактабларда 7539 йигит-қиз ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда билим олмоқда.

▲ 1956-57 ўқув йилида область бўйича 220 болага мўлжалланган ягона мактаб-интернат бор эди. 1959-60 ўқув йилига келиб 10 та мактаб-интернат ишга туширилди. Бу мактаб-интернатларда 2830 бола тарбия олади.

▲ Областимиз бўйича 1945-46 ўқув йилида 389 йигит-қиз етуклик аттестати олган эди. 1958-59 йилга келиб етуклик аттестати олганларнинг сони 8388 га етди.

Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси Н. С. Хрушчев билан Д. Эйзенхауэрнинг бир-бирларига қиладиган визитларини табрикламоқда

ПРАГА, 15 август. (ТАСС). Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари раҳбарларининг бир-бирларига визит билан боришларини табриклайди. У ўзаро визитлар халқаро кескинликнинг юмшатилишига мустаҳкам негиз солади, деб ҳисоблайди.

Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси секретариатининг халқаро майдонда кейинги вақтларда рўй берган воқеалар муносабати билан кеча Прагада эълон қилинган баёнотида ана шу тўғрида айтилади.

Баёнот текстида бундай дейилади: Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси тинчликка ва халқаро кескинликни юмшатишга зўр қатъият ва якдиллик билан интилаётган бутун дунё меҳнаткашлари ва касаба союзлари билан биргаликда Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари раҳбарларининг ўзаро визитлари тўғрисидаги хабарни, шунингдек қуролсизланиш тўғрисидаги музокаралар яна бошланганлиги ҳақидаги хабарни зўр мамнуният билан кутиб олди.

Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси зўравонлик сиёсатига ва зўр бериб қуролланишга жиддий зарба бераётган бу муҳим қарорлар халқаро кескинликни барқарор суратда юмшатишга, халқаро миқёсдаги жанжалли масалаларни ҳал этиш вақтида музокаралар олиб бориш ва тинч тотув яшаш асосида юмшатишга негиз солади, деб ҳисоблайди. Бунга Совет Иттифоқи тинмай интилиб келди ва буни бутун дунё жамоатчилиги талаб қилди.

Ташқи ишлар министрларининг Женева кенгаши вужудга келтирган янги вазият барча мамлакатлардаги халқ оммасининг қизғин истагига ана шу биринчи ижобий жавоб берилишига айниқса ёрдам берди. Бу кенгаш халқларнинг кутишга ҳақи бўлган ҳамма нарсаларга (Бонн ҳукуматининг ва баъзи Ғарб давлатлари министрларининг қилган тўсқинликлари натижасида) гарчи тўла жавоб бермаган бўлса-да, ҳар ҳолда баъзи бир анча муҳим масалаларда яқинлашувга олиб келди ва Германия проблемаси юзасидан бундан буён музокаралар олиб бориш, бу билан халқаро муносабатлардаги кризисни бартараф қилишга ёрдам бериш учун йўл очди.

Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси тинчликсевар кучларнинг бу муваффақиятини ҳамда бутун дунёда меҳнаткашлар ва касаба союзларининг кейинги вақтда ўйнаётган ролини ва чунончи, Европа касаба союзлари ва меҳнаткашларининг Герлицда бўлиб ўтган конференцияси ҳамда шу конференциянинг қарорига мувофиқ ўтказилган тинчлик учун кураш ойлигининг ўйнаган ролини шодлик билан табриклайди. Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси шундай қилиб тинчлик йўлида эришилган муваффақиятлар бутун дунёда тинчликка таҳдид солаётган хавфни бартараф қилиш учун курашдаги ҳаракат бирлигини янада мустаҳкамлашда меҳнаткашларга ва касаба союзларига янги куч бағишлаши лозим, деб ҳисоблайди. Бутун дунёда тинчликка таҳдид солаётган хавф реваншист герман милитаризмининг тикланиши, Жазоирдаги мустамлакачилик уруши натижасида ҳамда Франциянинг бутун дунё жамоатчилигига ва Африка халқларига қарши чиқиб, Саҳройи Кабирда ядро синовлари ўтказиш планлари муносабати билан вужудга келмоқда.

Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси шу нарсага аминдирки, меҳнаткашлар ва касаба союзлари ўз ҳаракатларини давом эттирадилар ва кучайтирадилар, шунингдек Эйзенхауэр билан Хрушчевнинг бир-бирларига визит билан боришлари (ҳозирги кунда бизларни қувонтириб турган бу визитлар) ядро синовларининг ва ядро қуроли ишлаб чиқаришнинг ҳамма жойда ва узил-кесил тақиқланиши учун, атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш учун, контроль қилинадиган умумий қуролсизланиш, ёрдамга жуда муҳтож бўлган ҳамма мамлакатларга иқтисодий ёрдам ташкил қилиш учун йўл очиб беришини, бу визитлар мустаҳкам ва узоқ давомли тинчликка йўл очиб беришини талаб қиладилар.

ҲИНДИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ РАЖЕНДРА ПРАСАДНИНГ МУРОЖААТИ

ДЕҲЛИ, 15 август. (ТАСС). Ҳиндистон президенти доктор Раженд̆ра Прасад Ҳиндистон мустақиллигининг 12 йиллиги муносабати билан мамлакатга ва чет эллардаги барча ҳиндларга мактуб орқали мурожаат қилди. У ҳиндларни ўзларининг кундалик ишларида мамлакат олдида турган вазифаларни эсларида тутишга чақирди. Фақат ана шу нарсагина, дейилади мактубда, мамлакатга ўзининг катта вазифаларини бажаришда муваффақиятларга эришишга ёрдам беради.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МЎҒУЛИСТОН ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИГА КЕЛДИ

УЛАН-БАТОР, 16 август. (ТАСС). Халхин-Гол дарёси районида совет-мўғул қуролли кучлари япон империалистлари устидан ғалаба қозонган куннинг йигирма йиллиги муносабати билан ўтказилаётган тантаналарда қатнашиш учун совет делегацияси бу ерга келди. КПСС Иркутск область комитетининг биринчи секретари С. Н. Шчетинин делегацияга бошчилик қилади. Делегация составида Туркистон Ҳарбий округи қўшинлари қўмондони И. И. Федюнинский, Ленинград ҳарбий округи ҳарбий кенгашининг аъзоси генерал-лейтенант В. К. Цебенко, ДОСААФ Марказий Комитети раисининг ўринбосари, авиация генерал-лейтенанти Т. Ф. Куцевалов, «Агитатор» журналининг бош редактори, Совет-Мўғулистон дўстлиги жамияти правлениесининг аъзоси С. Н. Новиковлар бор.

Аэродромда делегацияни Мўғулистон Халқ-революцион партияси Марказий комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Мўғулистон халқ революцион партияси Марказий комитетининг иккинчи секретари Л. Цэнд, Мўғулистон Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари Д. Моломжамц, Мўғулистон Халқ Республикаси халқ қўшинлари ишлари министри ва халқ қўшинлари қўмондони генерал-лейтенант Ж. Лхагвасурэн ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Л. Цэнд совет делегациясини табриклаб айтдики, мўғул халқи Совет Армияси жангчиларининг мардлигини самимий ҳурмат ва миннатдорчилик билан эсга олади, Мўғулистон Халқ Республикасининг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш йўлида жонларини фидо қилган қаҳрамонларнинг порлоқ хотирасини муқаддас билиб дилда сақлайди.

С. Н. Шчетинин жавоб нутқи сўзлади.

ДАНИЯ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзининг ва «СССР — Дания» жамиятининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган «Халқлар ўртасида ҳамкорлик» Дания ташкилотининг делегацияси 17 августда Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

Делегация аъзолари ўзбек халқининг ҳаёти билан бир неча кун давомида танишдилар.

Дания жамоат арбоблари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова билан, республика Маориф министрлигининг ҳамда Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг раҳбарлари билан суҳбатлашдилар. (ЎзТАГ).

Оржоникидзе районидаги «Сталинград» колхозида юрак, ошқозон, тери ва ўпка шамоллаши касалликларини даволовчи шифохона қурилиб, ишга туширилди. Малакали медицина ходимлари ва зарур асбоб-ускуна, дори дармонлар билан таъминланган бу шифохона қишлоқ меҳнаткашларига яхши хизмат кўрсатмоқда. Суратда: шифохона биносининг умумий кўриниши.

Т. Мажидов фотоси.

Буюк дўстлик кечаси

Ҳиндистон республикаси мустақилликни ўз қўлига олганига 12 йил тўлди. Шу муносабат билан шаҳарнинг Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғида Совет-Ҳиндистон дўстлиги кечаси ўтказилди.

Байрам либосига ўралган боғ совет, ҳинд байроқлари, дўстлик ҳақидаги шиорлар билан безатилган эди. Боғда ҳинд халқининг ҳаёти, Ҳиндистон билан совет халқлари ўртасида ривожланиб бораётган дўстона алоқаларни тасвирловчи фотовитрина ҳам ташкил қилинган.

Дўстлик кечасини Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг раиси ўртоқ Ширинбоев очди. Ҳиндистон мустақиллигининг 12 йиллиги ҳақида Совет-Ҳиндистон дўстлик ва маданий алоқа жамияти Ўзбекистон бўлими правлениесининг раиси шоира Зулфия мазмунли доклад қилди. Докладчи ўзбек халқи билан ҳинд халқи ўртасидаги маданий алоқалар ҳақида батафсил гапирди.

Бундан икки йил муқаддам Совет рассомлари делегацияси составида Ҳиндистонга борган рассом Абдулҳақ Абдуллаев ҳам ўз таассуротларини йиғилганларга сўзлаб берди. Кечада ҳиндистонлик меҳмон Саид Ҳабиб ҳаяжонли нутқ сўзлади. У, ўзбек халқига ҳинд халқининг самимий саломини топширди.

Шу куни паркда ўзбек ашула ва рақслари билан бирга ёқимли ҳинд куйлари ҳам узоқ вақт жаранглаб турди.

С. МУСАЕВ.

Жасурлик ва фидокорлик кўрсатганликлари учун

Илгари матбуотда хабар берилганидек, шу йил 7 апрелдан 8 апрелга ўтар кечаси Тянь-Шань тоғ тизмаларига илиқ ёмғир ёғиб, босилиб ётган қор шиддат билан эрий бошлади. Натижада Чирчиқ ва Оҳангарон дарёларининг суви кўпайиб тошқин бошланди. Шу дарёлар бўйига жойлашган қишлоқлар тошқиндан анча зарар кўрдилар.

Ўзбекистон гражданхаво флоти бошқармаси вертолет авиациясининг учувчилари тошқинда қолган кишиларни қутқаришда актив қатнашдилар. Улар қисқа вақт ичида 312 кишини ғарқ бўлиш хавфидан қутқариб қолдилр. Тошқин натижасида область ва район марказлари билан алоқаси узилиб қолган жойларда 40 тоннага яқин дори-дармон, озиқ-овқат ва бошқа зарур юкларни етказиб бердилар. Муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган бу топшириқни бажаришда учувчилар, инженер-техник ходимлар юксак маҳорат, жасурлик ва фидокорлик намуналарини кўрсатдилар.

Яқинда Граждан ҳаво флоти Бош бошқармаси бошлиғининг буйруғи билан кишиларни қутқаришда қатнашганларнинг катта группаси хизмати тақдирланди.

Учиш бўлинмаси командирининг ўринбосари М. Я. Маджа, авиаколлектив командирининг ўринбосари В. Г. Сучков, учувчилар Н. Камолов, И. Норматов, В. Тельнов, инженер П. Сенкович ўртоқлар «Аэрофлот аълочиси» значёги билан мукофотландилар. Авиотехниклардан Г. Бровков, В. Колодезнев, В. Урлаев, В. Лемешко, Н. Алимов, Г. Погребняк, Ю. Белов, Ш. Симаев, М. Абдуллаев ўртоқларга эса СССР Аэрофлотининг фахрий ёрлиқлари берилди. Кўп киши пул мукофотлари олди.

М. ВИШЕДСКИЙ.

Иккинчи марта маккажўхори экиш ва ёзги беда экишнинг бориши тўғрисида 1959 йил 16 августгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Иккинчи марта маккажўхори экиш	Беда экишнинг бориши	Район секретарлари ва райисполком раислари
Оққўрғон	12,0	79,2	Нишонбоев, Камолов
Боёвут	67,2	25,6	Сардаров, Исломов
Бекобот	10,4	3,6	Каримов, Қодиров
Бўка	14,5	—	Ражабов, Қодиров
Бўстонлиқ	—	—	Ладушкин, Асилбеков
Юқори Чирчиқ	13,4	4,2	Иброҳимов, Каримов
Гулистон	18,4	10,0	Укубоев, Умаров
Калинин	17,9	—	Мажидов, Носиров.
Қорасув	101,5	—	Мухамедов, Убайдуллаева
Қуйи Чирчиқ	16,3	23,7	Сотиболдиев, Мерганов
Оржоникидзе	28,2	—	Тошпўлатова, Носиров
Пискент	43,2	—	Латипов, Магазов
Ўрта Чирчиқ	22,8	27,3	Исамуҳамедов, Бердиев
Янгийўл	11,0	—	Юнусов, Тожиев
Чиноз	17,1	—	Акромов, Қирғизбоев
Сирдарё	5,1	1,3	Каримов, Аҳмедов
Оҳангарон шаҳри	—	83	Батигин, Лисин

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

СССР халқлари спартакиадасининг якунлари

Ўн бир кун давомида миллион-миллион совет кишиларининг, шунингдек чет эллардаги жуда кўп спорт ҳаваскорларининг эътибори СССР халқлари спартакиадасига қаратилган эди. Мамлакатимизнинг энг кучли спортчилари 6 августдан 16 августгача бўлган даврда спортнинг йигирма икки тури бўйича мусобақа қилдилар.

СССР халқлари спартакиадасининг якунлари қандай бўлди?

1956 йилда ўтказилган спартакиадада бўлгани сингари бу йилги спартакиадада ҳам Москва командаси биринчи ўринни эгаллади. Россия федерацияси областлари, ўлкалари ва автоном республикаларининг терма командаси иккинчи ўринга чиқди. Ленинград командаси учинчи ўринни, Украина командаси тўртинчи ўринни ва Грузия командаси бешинчи ўринни олдилар. Ана шу командаларнинг коллективлари СССР Министрлар Советининг мукофотларини олишга сазовор бўлдилар.

Москваликлар жуда катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар спартакиаданинг бутун давомида олдинда бориб, 344 ютуққа эга бўлдилар. Ленинград спортчилари 324 ютуққа эга бўлдилар.

Украина командаси 307 ютуққа эга бўлди. Бу команда стендга отиш мусобақаларида ғолиб чиқди. Грузия ССР командаси 269 ютуқни қўлга киритди.

Шундан кейинги ўринларни 223 ютуққа эга бўлган Белоруссия ССР командаси, 210,5 ютуққа эга бўлган Эстония ССР командаси, 185 ютуққа эга бўлган Латвия ССР командаси, 168,5 ютуққа эга бўлган Озарбайжон ССР командаси, 167 ютуққа эга бўлган Арманистон ССР командаси, 159 ютуққа эга бўлган Қозоғистон ССР командаси, 155,5 ютуққа эга бўлган Литва ССР командаси олдилар. Литва командаси стол тенниси бўйича ўтказилган мусобақаларда биринчи ўринни эгаллади. Шундан кейинги ўринларни 155,5 ютуққа эга бўлган Ўзбекистон ССР командаси, 102,5 ютуққа эга бўлган Тожикистон ССР командаси, 90 ютуққа эга бўлган Молдавия ССР командаси, 78 ютуққа эга бўлган Қирғизистон ССР командаси ва 76 ютуққа эга бўлган Туркманистон ССР командаси эгалладилар. (ТАСС).

ФУТБОЛ

Ашхобод шаҳрида маҳаллий «Колхозчи» мастерлар командаси билан «Пахтакор» (Тошкент) командаси ўртасида мусобақа бўлиб ўтди. СССР биринчилиги учун «Б» классида ўтказилган бу мусобақада 2:0 ҳисоби билан пахтакорчилар ғалаба қозондилар. Бу «Пахтакор»нинг учта мағлубиятдан кейинги ғалабасидир.

* * *

Ўтган шанба куни Тошкентдаги «Спартак» стадионида шаҳар кубогини олиш учун бўлаётган футбол мусобақасининг финал учрашуви бўлди. Бунда пойтахтнинг «Меҳнат» ва ҳарбий Округ спорт клуби (СКВО) командалари учрашди. Ўйиннинг дастлабки минутлариданоқ меҳнатчилар ташаббусни қўлга олиб, аҳиллик билан ўйнаб, ўз рақибларидан устун эканликларини намойиш қилдилар. «Меҳнат» командаси ўз рақибини 3:1 ҳисоби билан ютди. Бу командага Тошкент шаҳар кубоги ва биринчи даражали диплом берилди.

О. САЙДАМИНОВ.

Редактор ўринбосари: **М. ҚОРИЕВ.**

Социализм қураётган мамлакатларда

ХИТОЙДА САНОАТ ҚУРИЛИШИ

Бу йил Хитой Республикасида йирик капитал қурилиш ишлари мисли кўрилмаган тез суръатларда олиб борилмоқда. Хэйлунцзян вилоятининг маъмурий маркази бўлган Харбин шаҳрининг бир ўзидагина 163 та саноат корхонаси, шу жумладан подшипник заводи, электромеханика, турбина ва бошқа заводлар кенгайтирилмоқда ва қурилмоқда. Шаҳардаги янги корхоналарнинг кўпи ҳозирданоқ маҳсулот бермоқдалар. Масалан, Харбиндаги буғ турбинаси заводининг коллективи мамлакатда биринчи бўлиб, 25 минг киловатт қувватга эга бўлган юқори босимдаги турбина чиқарди. Харбин Қозон заводи иккинчи навбат қисми асосий объектларида ускуналарни монтаж қилиш бошланди. Бу заводда шу йили барпо этилган янги цехлар унинг қувватини тахминан уч баравар кўпайтиради.

Чжэцзян вилоятида бу йил капитал қурилиш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан учдан бир қисм ошди. Вилоят меҳнаткашларининг куч-ғайрат сарфлашлари натижасида ҳозирги вақтда Баньшань металлургия заводида иккита конвертер ва прокат стани, Цзяншань цемент заводи ва бошқа корхоналар муддатидан олдин ишга туширилди. Баотоу металлургия комбинати қурувчилари капитал қурилиш ишлари ярим йиллик планини муваффақиятли равишда адо этиб, бўлажак ана шу металлургия гигантининг бутун коллективи ҳозирги вақтда асосий объектларни муддатидан олдин қуриб тамомлаш учун курашмоқда. Янги саноат корхоналарини муддатидан олдин ишга тушириш учун бошланган мусобақага республикадаги барча йирик янги қурилишлар ишчилари қўшилдилар.

Магдебургдаги Тельман номли завод Германия Демократик Республикасида энг йирик оғир машинасозлик корхоналаридан бири ҳисобланади. Суратда: Совет Иттифоқининг цемент заводлари учун экспорт қилинадиган хомашё тайёрлайдиган 14 метрли тегирмонлар.

Бискан фотоси. (Централбильд).

МЎҒУЛИСТОН ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

Халқ ҳокимияти йилларида ички Мўғулистон чорвадорлари чорва моллари сонини кўпайтиришда катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. 1949 йилда ички Мўғулистон автоном областида атиги 9,4 миллион бош чорва моллари бўлгани ҳолда, шу йилнинг бошига келиб чорва молларининг сони деярлик 24,5 миллион бошга етди. Фақат бир йил мобайнида, яъни 1958 йилнинг июль ойидан 1959 йилнинг июнь ойигача бўлган давр мобайнида зотли қорамоллар, йилқилар ва қўйларнинг сони 7,65 миллион бошга кўпайди.

«Жэньминь жибао» газетаси бугуга хабар беришича, Ички Мўғулистон автоном области чорвачилик ходимларининг яқинда бўлиб ўтган кенгашида шу нарса қайд қилиб ўтилдики, бу йил чорва молларининг сони кўпайганлиги ўтлоқ ва яйловларга сув чиқариш, мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш ҳамда ветеринария ва зоотехника жиҳатидан яхши хизмат кўрсатиш туфайли эришилган.

Кенгаш 1960 йилда чорва моллар сонини кўпайтиришнинг ҳамда моллар зотини яхшилашнинг конкрет планини ишлаб чиққан.

ХАЛҚ БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА

Чехословакиянинг область шаҳри бўлган Люберец шу кунларда байрам тусини олган, унинг кўчалари одатдан ташқари гавжум. Бу ерда кенг истеъмол товарлари — тўқимачилик, шиша, керамика, галантерея, заргарлик буюмларининг 22-традицион ярмаркаси ўтказилмоқда. Республиканинг 120 та корхонаси ярмаркада ўз буюмларининг нусхаларини намойиш қилмоқда. Ана шу буюмлар мамлакат енгил саноати эришган катта ютуқлардан, ишчиларнинг меҳнат ғайрати ҳамда ижодий ташаббускорлигидан далолат бериб турибди. 25 минг квадрат метр майдондаги павильонларда 12 минг экспонат жойлаштирилган.

Люберец ярмаркаси павильонларида Чехословакия меҳнаткашларининг кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришда қўлга киритган катта муваффақиятлари худди ойнадагидек акс эттирилган. Мамлакатда ана шундай товарлар ишлаб чиқариш 1958 йилда 1948 йилдагига нисбатан 158 процент кўпайган. Тўқимачилик, тикувчилик, пойафзал, шиша ва енгил саноатнинг бошқа кўпгина тармоқлари кенгайтирилмоқда ва ўз ишлаб чиқаришини такомиллаштирмоқда. Ана шунинг натижасида республикада аҳоли жон бошига саноат товарлари истеъмол қилиш тўхтовсиз ўсмоқда. Аҳоли 1958 йилда 1954 йилдагига нисбатан устки кийим-кечакни 38,2 процент, пойафзални 8,7 процент, кир ювадиган машиналарни 61,5 процент, телевизорларни 1048,5 процент, холодильникларни 427 процент кўп сотиб олган. Чехословакия аҳолига пойафзал сотиш жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринни эгаллаб турибди. Мамлакатда болалар пойафзалига энг паст нарх қўйилган.

Бугун «Ташкентская правда» газетасида

Биринчи бетда ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Хрушчев ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Ворошиловларнинг Индонезия халқининг миллий байрами-мустақиллик куни муносабати билан Индонезия республикасининг президенти ва бош министр доктор Сукарно жаноб олийлари номига юборилган табрик телеграммаси босилган. Бундан ташқари саҳифада ғўза қатор ораларига ишлов беришни тўхтовсиз давом эттириш билан бирга йиғим-теримга пухта тайёргарлик кўрилаётганлиги ҳақида Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районларидан олинган хабарлар босилиб чиққан.

Иккинчи бетда республика ўқитувчилари съездининг очилиши муносабати билан область халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Қодировнинг мақоласи, атеистик ва бошқа темаларда ёзилган мақолалар берилган.

Учинчи бетдаги материаллар ичида Тошкент автобус паркининг ишидаги жиддий камчиликларни очиб ташловчи мақола ҳам бор.

Тўртинчи бетда асосий ўринни Тошкент области ва республикамиз пойтахти ҳаётидан олиб ёзилган қизиқарли кўпгина хабар ва мақолалар эгаллаган.

Телевизор экранида

18 АВГУСТДА

19.00. Мактабгача ёшда бўлган болалар учун рус тилида «Ўйлаб топ» деган эшиттириш.

19.20. «Қаҳрамонлик байрами» деган ҳужжатли фильм.

20.20. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш.

20.35. Киножурнал.

20.45. Саноат ходимлари учун рус тилида эшиттириш.

ОБ-ҲАВО МАЪЛУМОТИ

Бугун Тошкентда ва Тошкент областида ҳавонинг ўзгариб туриши, ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Тошкентда 30-32, областда эса 30-35 даража иссиқ бўлади.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — **1959/60 йилги мавсум очилади.** 22/VIII да **Дилором.** Билетлар сотилмоқда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/VIII да **Фарғона ҳикояси,** Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида 19/VIII да ва Муқимий номли театрнинг Комсомол кўлидаги ёзги биносида 20/VIII да **Катта концертлар.** Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 18 ва 19/VIIIда **Албания Халқ Республикаси артистларининг концертлари.** Билетлар сотилмоқда.

«РОДИНА» — эрталаб соат 9 ва 11 да янги бадиий фильм **Ҳарбий сир,** қолган сеансларда кенг экранли фильм **Сампо.**

«ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ВАТАН», «УДАРНИК», КАФАНОВ номли — **Ҳарбий сир.**

НАВОИЙ номли (қишки) — кундуз соат 1 ярим ва 3-20 минутда **Қутлуғ қон,** (ўзбек тилида) кеч 9 ва 10-40 минутда **Мирза ғолиб,** қолган сеансларда **Ёш қаҳрамон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТР

19 АВГУСТДА

Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида,

20 АВГУСТДА

Муқимий номли театрнинг комсомол кўлидаги ёзги биносида

катта концертлар

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Фароғат Раҳматова, Абдуғафур Абдураҳмонов,** Ўзбекистон халқ ҳофизи **Ҳожиакбар Аҳмедов,** VI Жаҳон фестивали лауреатлари **Ҳасан Султонов, Кенжа Отажонов, Мунаввар Давлатова,** солистлардан **Адиба Мирзаева, Ҳадияхон Юсупова, Сорахон Шукурова, Тамат Зиёхонова, Райҳон Тўраева, Улфат Раҳмонқулова, Суръат Пўлатов, Шерали Пўлатов** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

«Тошкент ҳақиқати» редакциясининг коллективи «Ташкентская правда» газетаси редакторининг ўринбосари Л. З. Сливкинга унинг отаси **ЗАХАР ДАВИДОВИЧ СЛИВКИН** вафот этганлиги муносабати билан унга чуқур таъзия билдиради.

Тошкент шаҳар, Уста Ширин кўчаси, 127-уйда турувчи **Ғулом Маҳмудовнинг** Ангрен шаҳар, Грес Ленин кўчаси, 31-уйда турувчи Марям Маҳмудовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3- участка халқ судида кўрилади.

Биринчи «Ташпромторг»

К. Маркс кўчасидаги маданий товарлар сотувчи 7-сон ва спорт товарлари сотувчи 36-сон магазинда 25 августгача

ХАРИДОРЛАРНИНГ сиртқи КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ.

Харидорлар бу ерда товарларнинг хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, шунингдек хизмат кўрсатиш масалаларида ўз фикрларини билдирадилар.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040,135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040, 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 05290. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1659.